

RUGĂCIUNILE ÎNCEPĂTOARE

Pregătindu-se pentru Dumnezeiasca Liturghie, preotul trebuie să fie împăcat cu toți oamenii, să aibă inima curată și să postească din seara precedentă. Când sosește vremea preotul și diaconul intră în biserică și, stând în mijlocul ei, se pleacă de trei ori către Sfânta Masă și diaconul începe zicând:

Diaconul: Binecuvântează, părinte.

Preotul: Binecuvântat este Dumnezeu nostru, totdeauna acum și pururea și în vecii vecilor.

Diaconul: Amin.

Preotul : Slavă Ție Dumnezeu nostru, slavă Ție.

Împărate ceresc, Mângâietorul, Duhul ade vărului, care pretutindena ești și toate le îplinești, Vistierul bunătăților și Dătătorule de viață, vino și Te sălășluiește întru noi și ne curățește pe noi de toată întinăciunea și mântuiește, Bunule, sufletele noastre.

Diaconul: Sfinte Dumnezeule, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte, miluiește-ne pe noi. **(de trei ori, cu câte o metanie de fiecare dată)**

Slavă Tatălui și Fiului și Sfântului Duh și acum și pururea și în vecii vecilor. Amin.

Preasfântă Treime, miluiește-ne pe noi. Doamne, curățește păcatele noastre. Stăpâne, iartă fărădelegile noastre. Sfinte, cercetează și vindecă neputințele noastre pentru sfânt numele Tău.

Doamne miluiește, Doamne miluiește, Doamne miluiește.

Slavă Tatălui și Fiului și Sfântului Duh și acum și pururea și în vecii vecilor. Amin

Tatăl nostru, Care ești în Ceruri, sfințească-se numele Tău. Vie Împărăția Ta. Facă-se voia Ta, precum în cer așa și pe pământ. Pâinea noastră cea spre ființă dă-ne-o nouă astăzi. Și ne iartă nouă greșelile noastre, precum și noi iertăm greșiților noștri, și nu ne duce pe noi în ispită, ci ne izbăvește de cel rău.

Preotul: Că a Ta este împărăția și puterea și slava, a Tatălui și a Fiului și a Sfântului Duh, acum și pururea și în vecii vecilor.

Diaconul: Amin.

Miluiește-ne pe noi, Doamne, miluiește-ne pe noi, că nepricepându-ne de nici un răspuns, această rugăciune aducem Ție, ca unui Stăpân, noi, păcătoșii robii Tăi, miluiește-ne pe noi.

Slavă Tatălui și Fiului și Sfântului Duh și acum și pururea și în vecii vecilor. Amin.

Doamne, miluiește-ne pe noi, că întru Tine am nădăjduit; nu Te mânia pe noi foarte, nici pomeni fărădelegile noastre, ci caută și acum ca un Milostiv și ne izbăvește pe noi de vrăjmașii noștri, că Tu ești Dumnezeuul nostru și noi suntem poporul Tău, toți lucrul mâinilor Tale și numele Tău chemăm.

Și acum și pururea și în vecii vecilor. Amin.

Ușa milostivirii deschide-o nouă, binecuvântată Născătoare de Dumnezeu, ca să nu pierim cei ce nădăjduim întru tine, ci să ne mântuim prin tine din nevoi, că tu ești mântuirea neamului creștinesc.

Cu capetele descoperite ei merg la icoana Mântuitorului, zicând troparul:

Preacuratului Tău chip ne închinăm, Bunule, cerând iertare greșealelor noastre, Hristoase Dumnezeule; că de voie ai binevoit a Te sui cu Trupul pe cruce, ca să scapi din robia vrăjmașului pe cei ce i-ai zidit. Pentru aceasta, cu mulțumire strigăm Ție: Toate le-ai umplut de bucurie, Mântuitorul nostru, Cel ce ai venit să mântuiești lumea.

Se închină în fața icoanei și o sărută. Trec după aceea la icoana Născătoarei de Dumnezeu, zicând troparul:

Ceea ce ești izvorul milei, învrednicește-ne pe noi milostivirii, Născătoare de Dumnezeu; caută spre poporul cel păcătos; arată, precum de-a pururea; pu terea ta, că întru tine nădăjduind, strigăm ție: Bucură-te, ca și oarecând Gavriil, mai-marele voievod al celor fără de trup.

Apoi, în același chip, zicând troparul sau condacul potri vit, ei se închină icoanei hramului bisericii și icoanei hramului sărbătorit în ziua aceea. Ei se pot închina și la celelalte icoane de pe iconostas. Dacă icoana hramului este aceea a Învierii, ei zic troparul Învierii, glas 6:

Învierea Ta, Hristoase, Mântuitorule, îngerii o laudă în ceruri și pe noi, pe pământ, ne învrednicește cu inimă curată să Te slăvim.

Apoi mergând în mijlocul bisericii ei stau înaintea sfintelor uși cu capetele descoperite și diaconul zice:

Diaconul: Domnului să ne rugăm.

Preotul: Doamne, trimite mâna Ta dintru înălțimea locașului Tău și mă întărește spre slujba Ta ce-mi este pusă înaintea, ca neosândit stând înaintea înfricoșătorului Tău altar, să săvârșesc Jertfa cea fără de sânge. Că a Ta este puterea și slava în vecii vecilor. Amin.

Își acoperă capetele și diaconul zice:

Diaconul: Slavă Tatălui și Fiului și Sfântului Duh și acum și pururea și în vecii vecilor. Amin.

Doamne miluiește, Doamne miluiește, Doamne miluiește. Părinte binecu
vântează.

Preotul: **(Duminica)**: Cel ce a înviat din morți, **(în alte zile)**: Hristos, Adevăratul
nostru Dumnezeu, pentru rugăciunile Preacuratei Maicii Sale, ale celui între sfinți
Părintelui nostru Ioan Gură de Aur, arhiepiscopul Constantinopolului (**sau**: ale
celui între sfinți Părintelui nostru Vasile cel Mare, arhiepiscopul Cezareii
Capadociei) și pentru ale tuturor sfinților, să ne miluiască și să ne mântuiască pe
noi ca un bun și de oameni iubitor.

Diaconul: Amin.

*Se întorc și se pleacă spre străni și apoi intră în altar: preotul prin ușa dinspre miazăzi (în
dreapta sa), iar diaconul prin ușa dinspre miazănoapte (în stânga sa). Când intră ei zic:*

Intra-voi în casa Ta, închina-mă-voi în biserica Ta cea sfântă, întru frica Ta,
Doamne, povățuiește-mă întru dreptatea Ta, pentru vrăjmașii mei, îndreptează
înaintea Ta calea mea.

*După ce intră în altar, se duc înaintea Sfintei Mese și fac trei metanii. Preotul sărută Sfânta
Evangelhie, Sfânta Cruce și Sfânta Masă, în timp ce diaconul sărută numai marginea dinspre
sud-vest a Sfintei Mese.*

ÎMBRĂCAREA vesmintelor

*Luând în mâini, fiecare veșmintele sale, preotul și diaconul, făcând trei închinăciuni către
răsărit, zic:*

Dumnezeule, curățește-mă pe mine păcătosul și mă miluiește.

Înveșmântarea diaconului

Apoi diaconul își ține veșmintele în mâna dreaptă, și merge la preot plecându-și capul și zice

Diaconul: Binecuvântează, părinte, stiharul dimpreună cu orarul și mânecutele.

Preotul, binecuvântând, zice:

Preotul: Binecuvântat este Dumnezeul nostru, totdeauna acum și pururea și în
vecii vecilor.

Diaconul: Amin.

Diaconul sărută mâna dreaptă a preotului și se îmbracă în stihar, zicând:

Diaconul: Bucura-se-va sufletul meu întru Domnul că m-a îmbrăcat în veșmântul
mântuirii și cu haina veseliei m-a împodobit; ca unui mire mi-a pus cunună și ca
pe o mireasă m-a împodobit cu podoabă.

Sărutând semnul Sfintei Cruci de pe orar și punându-l pe umărul stâng zice:

Diaconul: Sfânt, Sfânt, Sfânt, Domnul Savaot! Plin este Cerul și pământul de slava Ta! Osana întru înălțime! Binecuvântat este cel ce vine întru numele Domnului! Osana întru înălțime!

Apoi se îmbracă complet cu orarul. După aceasta ia mânecă dreaptă, sărută semnul Sfintei Cruci de pe ea și o pune la mână zicând:

Diaconul: Dreapta Ta, Doamne, s-a preaslăvit întru tărie; mâna Ta cea dreaptă, Doamne, a sfărâmat pe vrăjmași și cu mulțimea slavei Tale ai zdrobit pe cei potrivnici.

Apoi luând mânecă stângă sărută semnul Sfintei Cruci de pe ea și zice:

Diaconul: Măinile Tale m-au făcut și m-au zidit; înțelepțește-mă și mă voi învăța poruncile Tale.

Diaconul merge la proscomidiar și pune sfântul disc în stânga lui, potirul în dreapta și pe celelalte la îndemână. Îl așteaptă pe preot.

Înveșmântarea preotului

Luând stiharul în mâna stângă preotul face trei metanii spre răsărit și îl binecuvântează, zicând:

Preotul: Binecuvântat este Dumnezeu nostru, totdeauna, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin.

După ce sărută semnul Sfintei Cruci de pe el, se îmbracă cu el zicând:

Preotul: Bucura-se-va sufletul meu întru Domnul că m-a îmbrăcat în veșmântul mântuirii și cu haina veseliei m-a împodobit; ca unui mire mi-a pus cunună și ca pe o mireasă m-a împodobit cu podoabă.

Luând epitrahilul, îl binecuvântează, sărută crucea de pe gulerul epitrahilului și îl pune pe după gât, zicând:

Preotul: Binecuvântat este Dumnezeu, Cel ce varsă harul Său peste preoții Săi, ca mirul pe cap, ce se pogoară pe barbă, pe barba lui Aaron, ce se pogoară pe marginea veșmintelor lui.

Luând brâul, îl binecuvântează, sărută crucea de la mijlocul lui și se încinge cu el, zicând:

Preotul: Binecuvântat este Dumnezeu, Cel ce mă încinge cu putere și a făcut fără prihană calea mea, Cel ce întocmește picioarele mele ca ale cerbului și peste cele înalte mă pune.

Luând mânecă dreaptă, sărută semnul Sfintei Cruci de pe ea și o pune la mână zicând:

Preotul: Dreapta Ta, Doamne, s-a preaslăvit întru tărie; mâna Ta cea dreaptă, Doamne, a sfărâmat pe vrăjmași și cu mulțimea slavei Tale ai zdrobit pe cei potrivnici.

Apoi luând mânecuța stângă sărută semnul Sfintei Cruci de pe ea și zice:

Preotul: Mâinile Tale m-au făcut și m-au zidit; înțelepțește-mă și mă voi învăța poruncile Tale.

Dacă este protosinghel sau are vreun alt rang bisericesc, luând bedernița, o binecuvântează și, sărutând-o, o pune zicând:

Preotul: Încinge sabia Ta peste coapsa Ta, Puternice, cu podoaba Ta și cu frumusețea Ta și încordează și bine sporește și stăpânește pentru adevăr, blândețe și dreptate. Și minunat Te va povățui dreapta Ta, totdeauna, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin.

Luând apoi felonul (sfita), îl binecuvântează, sărută crucea de pe el, se îmbracă, zicând:

Preotul: Preoții Tăi, Doamne, se vor îmbrăca întru dreptate și cuvioșii Tăi întru bucurie se vor bucura, totdeauna, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin.

La sfârșit, își spală mâinile, zicând:

Preotul: Spăla-voi între cei nevinovați mâinile mele și voi înconjura altarul Tău, Doamne, ca să aud glasul laudei Tale și să spun toate minunile Tale. Doamne, iubit-am bună-cuviința casei Tale și locul sălășluirii slavei Tale. Să nu pierzi cu cei necredincioși sufletul meu și cu vărsătorii de sânge viața mea, în mâinile cărora sunt fărădelegile; dreapta lor s-a umplut de daruri, iar eu întru nerăutatea mea am umblat. Izbăvește-mă, Doamne, și mă miluiește. Piciorul meu a stat întru dreptate; în biserici Te voi binecuvânta, Doamne.

RÂNDUIALA DUMNEZEIEȘTII PROSCOMIDII

Preotul și diaconul vin la proscomidiar cu capul descoperit și se închină de trei ori înaintea lui, zicând de fiecare dată:

Dumnezeule, curățește-mă pe mine păcătosul și mă miluiește.

Preotul ia întâia prescură și copia cu amândouă mâinile, le ridică până în dreptul frunții și zice:

Preotul: Răscumpăratu-ne-ai pe noi din blestemul Legii cu scump Sângele Tău. Pe Cruce fiind răstignit și cu sulița împuns, nemu rire ai izvorât oamenilor, Mântuitorul nostru, slavă Ție.

Diaconul: Binecuvântează, părinte.

Preotul ține prescura și copia în mâna stângă, le binecuvântează cu dreapta făcând semnul crucii, zicând:

Preotul: Binecuvântat este Dumnezeu nostru, totdeauna, acum și pururea și în vecii vecilor.

Diaconul: Amin. Domnului să ne rugăm. Doamne miluiește.

Apoi, având prescura în mâna stângă, iar în mâna dreaptă copia, preotul însemnează cu copia semnul crucii de trei ori deasupra prescurii, zicând de fiecare dată:

Preotul: Întru pomenirea Domnului și Dumnezeului și Mântuitorului nostru Iisus Hristos.

Punând prescura pe tavă, preotul o taie în partea peceții cu literele IC și NI, zicând:

Preotul: Ca un miel nevinovat spre junghiere S-a adus.

Apoi preotul taie pecetea în partea cu semnele XC și KA și zice:

Preotul: Și ca o oaie, fără de glas împotriva celui ce-o tunde, așa nu și-a deschis gura Sa.

Tăind în partea de sus a peceții, preotul zice:

Preotul: Întru smerenia Lui, judecata Lui s-a ridicat.

Diaconul: Domnului să ne rugăm.

Apoi, tăind în partea de jos a peceții, preotul zice:

Preotul: Iar neamul Lui cine-l va spune?

Diaconul privind cu evlavie la această lucrare, ținând capătul orarului în mâna dreaptă, îl îndreaptă către prescură zicând la fiecare tăietură:

Diaconul: Domnului să ne rugăm. Doamne miluiește.

Îndreptând orarul către Sfântul Agneț, diaconul zice:

Diaconul: Ridică, părinte.

Înfigând copia în prescură, în colțul drept al peceții, și tăind deoparte coaja de jos, ridică Sfântul Agneț, zicând:

Preotul: Că s-a luat de pe pământ viața Lui.

Preotul pune Sfântul Agneț cu pecetea în jos pe sfântul disc:

Diaconul: Junghie, părinte.

Preotul taie Sfântul Agneț în semnul crucii, având grijă să nu străpungă pecetea, zicând:

Preotul: Junghie-se Mielul lui Dumnezeu, Cel ce ridică păcatul lumii, pentru viața și pentru mântuirea lumii.

Preotul întoarce Sfântul Agneț astfel încât pecetea să fie în sus

Diaconul: Împunge, părinte.

Preotul împunge cu sfânta copie Sfântul Agneț, în partea cu semnul IC, zicând:

Preotul: Și unul din ostași cu sulița coasta Lui a împuns.

Diaconul ia în mâna dreaptă vasul cu vin și în stânga vasul cu apă și toarnă în sfântul potir deodată vin și apă. Preotul continuă, zicând:

Preotul: Și îndată a ieșit sânge și apă; și cel ce a văzut a mărturisit și adevărată este mărturia lui.

Diaconul: Binecuvântează, părinte, sfânta amestecare.

Preotul binecuvântează sfântul potir, zicând:

Preotul: Binecuvântată este amestecarea Sfintelor Tale, totdeauna, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin.

Sfântul potir este acum acoperit cu acoperământul său întocmit (nedesfăcut).

Preotul ia în mână a doua prescură și taie din ea o părticică în formă triunghiulară, zicând:

Preotul: Întru cinstea și pomenirea preabinecuvântatei, măritei Stăpânei noastre, de Dumnezeu Născătoarei și pururea Fecioarei Maria, pentru ale cărei rugăciuni primește, Doamne, jertfa aceasta întru jertfelnicul Tău cel mai presus de ceruri.

Și scoțând părticica, o pune de-a dreapta Sfântului Agneț (în stânga sa), zicând:

Preotul: De față a stătut împărăteasa, de-a dreapta Ta, în haină aurită îmbrăcată și preaînfrumusețată.

Luând a treia prescură, scoate dintr-însa părțile pentru cele nouă cete. Aceste părțile sunt mai mici decât părticica pentru Sfânta Fecioară.

Luând întâia părticică, el zice:

Preotul: A Cinstului, măritului prooroc, Înaintemergătorului și Botezătorului Ioan.

Pune părticica sus, în partea stângă a Sfântului Agneț (în dreapta sa), în partea cu semnul XC, astfel făcând începutul cetei celei dintâi.

Tăind a doua părticică, zice:

Preotul: A Sfinților, măriților prooroci: Moise și Aaron, Ilie și Elisei, David și Iesei; a sfinților trei tineri și a lui Daniel proorocul, și a tuturor sfinților prooroci.

Aceasta se așează lângă Sfântul Agneț, sub cea dintâi părticică.

Tăind a treia părticică, zice:

Preotul: A Sfinților, măriților și întru tot lăudaților Apostoli Petru și Pavel, a celor doi sprezece, a celor șaptezeci și a tuturor Sfinților Apostoli.

Aceasta este pusă sub a doua părticică, încheind rândul cel dintâi:

Tăind a patra părticică, preotul zice:

Preotul: A celor între sfinți Părinți ai noștri și ai lumii mari dascăli și ierarhi: Vasile cel Mare, Grigorie Cuvântătorul de Dum nezeu și Ioan Gură de Aur, Atanasie și Chiril, Nicolae cel din Mira, Spiridon al Trimitundeii; Calinic Cernicanul, Nifon de la Craiova, Iosif cel Nou, Iorest și Sava, și a tuturor sfinților ierarhi.

Aceasta se pune lângă părticica cea dintâi, începând astfel al doilea rând de sus în jos.

Tăind a cincea părticică, preotul zice:

Preotul: A Sfântului întâiului Mucenic și Arhidiacon Ștefan, a sfinților Marilor Mucenici Dimitrie, Gheorghe, Teodor Tiron, Teodor Stratilat, Ioan cel Nou, Serghie și Vach, Ioan Valahul și Oprea și a tuturor sfinților mucenici și a Sfintelor Mucenițe: Tecla, Varvara, Paraschiva, Ecaterina, Filoteea și a tuturor sfintelor mucenițe.

Aceasta se pune sub prima părticică din rândul al doilea.

Tăind a șasea părticică, zice:

Preotul: A Cuvioșilor și purtătorilor de Dumnezeu Părinților noștri: Antonie, Eftimie, Sava, Onufrie, Atanasie cel din Aton, Dimitrie cel Nou, Grigorie Decapolitul, Nicodim de la Tismana, Visarion și Sofronie și a tuturor precuvioșilor părinți și Precuvioaselor maici: Pelaghia, Teodosia, Anastasia, Eupraxia, Fevronia, Teodula, Eufrosina, Maria Egipteanca, Parascheva și a tuturor sfintelor precuvioaselor maici.

Această părticică se pune sub cea de dinaintea ei. Astfel rândul al doilea este terminat.

Tăind a șaptea părticică, zice:

Preotul: A Sfinților și făcătorilor de minuni, doctori fără de arginți: Cosma și Damian, Chir și Ioan, Pantelimon și Ermolae, și a tuturor sfinților fără de arginți.

Aceasta se pune deasupra, în dreapta rândului al doilea, începând al treilea rând.

Tăind a opta părțică, preotul zice:

Preotul: A Sfinților și dreptilor dumnezeiești Părinți Ioachim și Ana, a Sfântului (N), a cărui pomenire o săvârșim, și a tuturor sfinților, pentru ale căror rugăciuni, cercetează-ne pe noi, Dumnezeule.

Această părțică se pune sub cea de dinaintea ei.

Tăind a noua și ultima părțică pentru cete, zice:

Preotul: A celui între sfinți Părintelui nostru Ioan Gură de Aur, arhi epis copul Con stan tinopolului **(de se face Liturghia lui; iar de se face Liturghia Marelui Vasile, arhiepiscopul Cezareii Capadociei, îl pomeneste pe acesta)**

Aceasta se pune sub părțica de dinaintea ei, împlinind astfel rândul al treilea.

Luând a patra prescură, scoate o părțică din ea și îl amintește pe ierarhul locului, zicând:

Preotul: Pomeneste, Stăpâne, Iubitorule de oameni, pe toți episcopii ortodocși și pe Prea Fericitul Părintele nostru (N), Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, și pe (Înalt-) Prea Sfințitul (Arhi-) Episcopul (și Mitropolitul nostru) (N), **(Preotul îl pomeneste apoi pe arhierul care l-a hirotonit - dacă este în viață - după care continuă:)**, cinstita preoțime, cea întru Hristos diaconime și toată ceata preoțească, și pe starețul nostru (N), pe frații și slujitorii cei dimpreună cu noi, preoți și diaconi și pe toți frații noștri, pe care i-ai chemat la împărtășirea Ta, prin milostivirea Ta Preabunule Stăpâne.

Această părțică este așezată apoi sub Sfântul Agneț, spre colțul din dreapta acestuia, (în stânga preotului), în partea cu semnul NI.

După aceasta taie altă părțică din prescură și o pune în stânga celei de dinaintea ei (în dreapta lui), zicând:

Preotul: Pomeneste, Doamne și pe **(aici se pomeneste Cărmuirea țării după îndrumările Sfântului Sinod).**

Preotul scoate apoi o părțică pentru ctitorii și binefăcătorii bisericii, așezând-o (în dreapta sa), lângă părțica de dinaintea ei, sub partea cu semnul KA și zice:

Preotul: Pomeneste, Doamne, și pe ctitorii și bine fă că torii sfântului locașului acestuia (N).

Taie părțicele mai mici din a patra prescură și le pune, toate la un loc, sub părțica pentru arhierii, în partea cu semnul NI. Apoi el zice următoarea rugăciune:

Preotul: Primește, Doamne, jertfa aceasta pentru iertarea păcatelor tuturor fraților celor întru Hristos și pentru tot sufletul creștinesc cel necăjit și întristat, care are trebuință de mila și de ajutorul Tău; pentru apărarea țării acesteia și a celor ce viețuiesc într-însa și pentru pacea și bună așezarea întregii lumi; pentru bunăstarea sfintelor lui Dumnezeu biserici, pentru mântuirea și ajutorul celor ce

cu osândie și cu frică de Dumnezeu se ostenesc și slujesc: părinți și frați ai noștri; pentru cei trimiși; pentru cei ce sunt în călătorie; pentru tămăduirea celor ce zac în boli; pentru izbăvirea celor robiți; pentru cei ce sunt în judecăți, în ocne, în izgoniri, în necazuri și strâmtorare; pentru cei ce ne urăsc și pentru cei ce ne iubesc pe noi; pentru cei ce ne miluiesc și slujesc nouă și pentru cei ce ne-au poruncit nouă, nevrednicilor; să ne rugăm pentru dânșii; pentru frații noștri care sunt în slujbe, și pentru toți cei ce slujesc și au slujit în sfânt locașul acesta.

Apoi preotul pomenește pe cei pe care va voi dintre cei vii. La fiecare nume ia cu copia câte o părticică mică, zicând:

Preotul: Pomenește, Doamne, pe robul (roaba) lui Dumnezeu (N).

El pune aceste părțicele sub Sfântul Agneț, la un loc cu cele scoase mai înainte pentru cei vii.

Apoi preotul ia a cincea prescură, taie părțicele mici pentru pomenirea celor care au adormit întru Domnul și le pune, toate la un loc, pe sfântul disc în dreapta sa, sub părticica pentru ctitori, în partea cu semnul KA, zicând:

Preotul: Pentru pomenirea și iertarea păcatelor tuturor celor din veac adormiți întru dreapta credință: ale strămoșilor, ale moșilor, ale părinților, ale maicilor, ale fraților, ale surorilor, ale fiilor și fiicelor, ale celor dintr-o rudenie și ale celor dintr-o seminție cu noi și ale tuturor celor ce au adormit întru nădejdea învierii și a vieții veșnice; ale ctitorilor sfântului locașului acestuia (**aici pomenește pe ctitorii răposați**); ale miluitorilor și făcătorilor de bine; ale tuturor celor ce s-au ostenit și au slujit în sfânt locașul acesta: arhieriei, arhimandriți, ieromonahi, preoți, ierodiaconi, diaconi, monahi, monahii și slujitori; ale preabinecinstitorilor împărați, domnitori și dregători; ale fericitilor patriarhi, ale ortodocșilor arhieriei și preoți; ale dreptmăritorilor creștini, pe care i-au acoperit apa, marea, râurile, izvoarele, bălțile, puțurile, sau războiul i-a secerat și cutremurul i-a cuprins, tâlharii i-au ucis și focul i-a ars, sau fiarelor, păsărilor, jigăniilor și la toată firea celor din mare s-au făcut mâncare; ale celor răpiți fără de veste; ale celor arși de trăsnete și ale celor înghețați în munți, pe cale, în loc pustiu și în sihăstrie; ale celor sfârșiți de întristare sau de bucurie; ale celor ce au pățimit în zile bune și în nenorocire; ale celor pe care i-a ucis calul, sau grindina, zăpada, ploaia înmulțită, cărămida și țărâna i-au îm presurat și de năprasună au căzut; ale celor pe care i-au omorât băaturile otrăvitoare, înecările cu oase; ale celor loviți de tot felul de aruncare: a fierului, a lemnului și a oricărui fel de piatră; ale celor sfârșiți de chiotul tare, de alergarea grabnică, de palmă, de pumn, de lovitură cu piciorul, de ciumă, de foame, de sete, de mușcături înve ninate, de înghițirea șerpilor, de călcarea cailor, de sugrumare de cel de aproa pe, sau marea sau pământul desfăcându-se i-a înghițit; și de toată vârsta: bătrâni, tineri, voinici, copilandri, copii, prunci fără de vreme, parte bărbătească și femeiască; și pe care nu i-am pomenit, din neștiință sau din uitare, sau din pricina mulțimii numelor, Însuși îi pomenește, Dumnezeule, Cel ce știi numele și vârsta fiecăruia.

Preotul îl pomenește pe episcopul care l-a hirotonit - dacă a trecut la Domnul - și pe toți cei adormiți, punând o părticică pentru fiecare pe sfântul disc laolaltă cu părțicele pentru cei adormiți de dinaintea lor, zicând:

Preotul: Pomenește, Doamne, pe robul lui Dumnezeu (N).

Terminând pomenirea morților, preotul zice:

Preotul: Și pe toți, care întru nădejdea învierii și a vieții de veci, cu împărtășirea Ta au adormit, dreptmăritori părinți și frați ai noștri, Iubitorule de oameni, Doamne.

Preotul ia din nou a patra prescură pentru vii; scoate o părticică și o pune la cele vii, zicând:

Preotul: Pomenește, Doamne, după mulțimea îndurărilor Tale, și a mea nevrednicie; iartă-mi toată greșeala cea de voie și cea fără de voie și să nu oprești, pentru păcatele mele, harul Preasfântului Tău Duh, de la darurile ce sunt puse înainte.

Preotul ia buretele și aranjează cu grijă părticelele de pe marginea discului, ca să nu cadă jos ceva dintr-însele. Diaconul pune cădelnița înaintea preotului și zice:

Diaconul: Binecuvântează, părinte, tămâia.

Domnului să ne rugăm. Doamne miluiește.

Preotul binecuvântează tămâia și zice rugăciunea tămâiei:

Preotul: Tămâie Îți aducem Ție, Hristoase Dumnezeul nostru întru miros de bună mireasmă duhovnicească, pe care primind-o întru jertfelnicul Tău cel mai presus de ceruri, trimite-ne nouă harul Prea sfântului Tău Duh.

Diaconul: Domnului să ne rugăm. Doamne miluiește.

Preotul ia steluța, o ține deasupra tămâiei apoi o pune deasupra Sfântului Agneț pe sfântul disc, zicând:

Preotul: Și venind steaua, a stătut deasupra, unde era Pruncul.

Diaconul: Domnului să ne rugăm. Doamne miluiește.

Acoperă, părinte.

Preotul ia acoperământul sfântului disc, îl ține deasupra tămâiei, apoi acoperă discul, zicând:

Preotul: Domnul a împărășit, întru podoabă S-a îmbrăcat ; îmbrăcatu-S-a Domnul întru putere și S-a încins, pentru că a întărit lumea, care nu se va clinti. Gata este scaunul Tău de atunci, din veac ești Tu. Ridicat-au râurile, Doamne, ridicat-au râurile glasurile lor, ridica-vor râurile valurile lor cu glasuri de ape multe. Minunate sunt înălțările mării, minunat este întru cele înalte Domnul. Mărturiile Tale s-au încredințat foarte. Casei Tale se cuvine sfințenie, Doamne, întru lungime de zile.

Diaconul: Domnului să ne rugăm. Doamne miluiește.

Acoperă, părinte.

Preotul ține acoperământul sfântului potir deasupra tămâiei și apoi acoperă potirul zicând:

Preotul: Acoperit-a cerurile bunătatea Ta, Hristoase, și de lauda Ta este plin pământul.

Diaconul: Domnului să ne rugăm. Doamne miluiește.

Acoperă, părinte.

Preotul ține acoperământul mare (Aerul) deasupra tămâiei și apoi acoperă cu el sfântul disc și potir laolaltă, zicând:

Preotul: Acoperă-ne pe noi cu acoperământul ari pilor Tale; depărtează de la noi pe tot vrăjmașul și potrivnicul; împacă viața noastră, Doamne; miluiește-ne pe noi și lumea Ta și mântuiește sufletele noastre, ca un bun și de oameni iubitor.

Luând cădelnița, preotul tămâiază de trei ori Darurile așezate la proscomidiar.

Preotul: Bine ești cuvântat, Dumnezeu nostru, Care ai binevoit așa, slavă Ție.

Diaconul încheie de fiecare dată, zicând:

Diaconul: Totdeauna, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin.

Preotul și diaconul se închină amândoi cu toată cucernicia de trei ori. Diaconul, luând cădelnița, zice:

Diaconul: Pentru punerea înainte a Cinstitelor Daruri, Domnului să ne rugăm. Doamne miluiește.

Preotul zice rugăciunea punerii înainte:

Preotul: Dumnezeule, Dumnezeu nostru, Cel ce pâinea cea cerească, hrana a toată lumea, pe Domnul și Dumnezeu nostru Iisus Hristos L-ai trimis mântuitor și izbăvitor și binefăcător, Care ne binecuvântează și ne sfințește pe noi, Însuți, binecuvântează **(preotul binecuvântează cu mâna)** această punere înainte și o primește pe dânsa întru jertfelnicul Tău cel mai presus de ceruri. Pomenește, ca un bun și de oameni iubitor, pe cei ce au adus-o și pe cei pentru care s-a adus, iar pe noi ne păzește neosândiți întru sfințita lucrare a Dumnezeieștilor Tale Taine. Că s-a sfințit și s-a preaslăvit preacinstitul și de mare cuviință numele Tău, al Tatălui și al Fiului și al Sfântului Duh, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin.

Și după aceasta, preotul face apolisul, zicând:

Preotul: Slavă Ție Hristoase, Dumnezeule, nădejdea noastră, slavă Ție.

Diaconul: Slavă Tatălui și Fiului și Sfântului Duh. Și acum și pururea și în vecii vecilor. Amin.

Doamne miluiește. Doamne miluiește. Doamne miluiește.

În numele Domnului, Părinte, binecuvântează.

Otpustul

Preotul face otpustul potrivit fiecărei zile.

Preotul: **(Duminica)** Cel ce a înviat din morți... **(în celelalte zile ale săptămânii, zice numai)** Hristos, Adevăratul Dumnezeu nostru, pentru rugăciunile Preacuratei Maicii Sale, ale celui între sfinți Părintelui nostru Ioan Gură de Aur, arhiepiscopul Constantinopolului **(de se săvârșește Liturghia Marelui Vasile zice:** ale celui între sfinți Părintelui nostru Vasile cel Mare, arhiepiscopul Cezareii Capa dociei) și ale tuturor sfinților, să ne miluiască și să ne mântuiască pe noi ca un bun și de oameni iubitor.

Diaconul: Amin.

Preotul merge și stă înaintea Sfintei Mese. Diaconul tămâiază Darurile așezate la proscomidiar, apoi tămâiază în cele patru laturi ale Sfintei Mese și altarul, zicând încet:

Diaconul: În mormânt cu trupul, în iad cu sufletul ca un Dumnezeu, în rai cu tâlharul și pe scaun împreună cu Tatăl și cu Duhul ai fost, Hristoase pe toate umplându-le, Cel ce ești necuprins.

*Diaconul continuă să tămâieze întreagă biserică zicând psalmul 50: **Miluiește-mă Dumnezeule...***

După ce tămâiază toată biserica, intră în sfântul altar și tămâiază Sfânta Masă și pe preot și apoi pune cădelnița la locul ei.

RUGĂCIUNILE DE DINAINTEA LITURGHIEI

După otpustul Utreniei și după tămâiere încheindu-se Proscomidia , preotul și diaconul vin în fața Sfintei Mese, cu capetele descoperite. Diaconul stă în dreapta preotului. Împreună se închină de trei ori, rugându-se în taină și zicând următoarea rugăciune. Preotul ridică mâinile în rugăciune, diaconul ridică orarul în mâna dreaptă.

Preotul: Împărate ceresc, Mângâietorul, Duhul adevărului, Care pretutindena ești și toate le plinești; Vistierul bunătăților și Dătătorule de viață, vino și Te sălășluiește întru noi și ne curățește pe noi de toată întinăciunea și mântuiește, Bunule, sufletele noastre **(de trei ori)**.

Preotul: Slavă întru cei de sus lui Dumnezeu și pe pământ pace, între oameni bunăvoire **(de două ori)**.

Preotul: Doamne, buzele mele vei deschide și gura mea va vesti lauda Ta **(o dată)**.

*Iar din Duminica Învierii și până la sărbătoarea Sfintei Înălțări, în loc de **Împărate ceresc...**, se zice de trei ori:*

Hristos a înviat din morți, cu moartea pe moarte călcând și celor din morminte viață dăruindu-le.

*Iar de la sărbătoarea Sfintei Înălțări și până la Duminica Pogorârii Sfântului Duh se zice numai: **Slavă întru cei de sus lui Dumnezeu și Doamne, buzele mele vei deschide...***

Preotul sărută Sfânta Evanghelie, Sfânta Cruce și Sfânta Masă, iar diaconul numai marginea Sfintei Mese. Și după aceasta, plecându-și capul său către preot, ținând și orarul cu trei degete ale mâinii drepte, diaconul zice:

Diaconul: Vremea este a face Domnului, binecuvântează, părinte.

Preotul îl binecuvântează, zicând:

Preotul: Binecuvântat este Dumnezeu nostru, totdeauna, acum și pururea și în vecii vecilor.

Diaconul: Roagă-te pentru mine, părinte.

Preotul: Să îndrepteze Domnul pașii tăi spre tot lucrul bun.

Diaconul: Pomenește-mă, părinte.

Preotul: Să te pomenească Domnul Dumnezeu întru împărăția Sa, totdeauna, acum și pururea și în vecii vecilor.

Preotul îl binecuvântează pe diacon pe cap.

Diaconul: Amin.

Dacă nu este diacon, preotul nu zice cele ale diaconului ci numai cele ale preoției.

Diaconul se închină o dată și iese din altar prin ușa dinspre miazănoapte, luându-și locul obișnuit, cu fața spre sfintele uși, se închină cu cucernicie de trei ori, zicând întru sine :

Diaconul: Doamne, buzele mele vei deschide și gura mea va vesti lauda Ta.

Dumnezeiasca Liturghie începe imediat.

DUMNEZEIASCA LITURGHIE

a celui între sfinți părintelui nostru

IOAN GURĂ DE AUR

Arhiepiscopul Constantinopolului

Liturghia Catehumenilor

Sfintele uși sunt deschise și perdeaua ridicată. Diaconul, stând în fața ușilor împărătești zice cu glas mare:

Diaconul: Binecuvântează, părinte.

Preotul, având capul descoperit, ia Sfânta Evanghelie cu amândouă mâinile, o ridică puțin și face semnul Sfintei Cruci pe sfântul antimis, începând cu capătul de sus, apoi cu cel de jos, la stânga și la dreapta zicând:

Preotul: Binecuvântată este împărăția Tatălui și a Fiului și a Sfântului Duh, acum și pururea și în vecii vecilor.

Preotul închide sfintele uși, iar diaconul zice ectenia mare. Dacă nu este diacon o zice preotul din altar.

Ectenia Mare

Diaconul: Cu pace Domnului să ne rugăm.

În timpul ecteniei mari strana răspunde după fiecare ectenie de cerere.

Strana: Doamne miluiește.

Diaconul: Pentru pacea de sus și pentru mântuirea sufletelor noastre, Domnului să ne rugăm.

Pentru pacea a toată lumea, pentru bună starea sfintelor lui Dumnezeu Bisericii și pentru unirea tuturor, Domnului să ne rugăm.

Pentru sfântă biserica aceasta și pentru cei ce cu credință, cu evlavie și cu frică de Dumnezeu intră într-însa, Domnului să ne rugăm.

Pentru Prea Fericitul Părintele nostru (**N**) Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, pentru (Înalt-) Prea Sfințitul (Arhi-) Episcopul (și Mitropolitul) nostru (**N**), pentru cinstita preoțime și cea întru Hristos diaconime, și pentru tot clerul și poporul, Domnului să ne rugăm.

Pentru *(aici se pomenește Cărmuirea țării, după îndrumările Sfântului Sinod)*, Domnului să ne rugăm.

Pentru sfânt locașul acesta, țara aceasta și pentru toate orașele și satele și pentru cei ce cu credință locuiesc într-însele, Domnului să ne rugăm.

Pentru buna-întocmire a văzduhului, pentru îmbelșugarea roadelor pământului și pentru vremuri pașnice, Domnului să ne rugăm.

Pentru cei ce călătoresc pe ape, pe uscat și prin aer, pentru cei bolnavi, pentru cei ce se ostenesc, pentru cei robiți și pentru mântuirea lor, Domnului să ne rugăm.

Aici se pot adăuga și alte ectenii pentru felurite cereri.

Pentru ca să fim izbăviți noi, de tot necazul, mânia, primejdia și nevoia, Domnului să ne rugăm.

Apără, mântuiește, miluiește și ne păzește pe noi, Dumnezeule, cu harul Tău.

Pe Preasfânta, curata, preabinecuvântata, mărita stăpâna noastră, de Dumnezeu Născătoarea și pururea Fecioara Maria, cu toți sfinții să o pomenim.

Când strana cântă Preasfântă Născătoare..., preotul zice încet rugăciunea antifonului întâi.

Strana: Preasfântă Născătoare de Dumnezeu miluiește-ne pe noi.

Diaconul: Pe noi înșine și unii pe alții și toată viața noastră lui Hristos Dumnezeu să o dăm.

Strana: Ție, Doamne.

Rugăciunea Antifonului întâi

Preotul: Doamne Dumnezeul nostru, a Căruia stăpânire este neasemănată și slavă neajunsă, a Căruia milă este nemăsurată și iubire de oameni negrăită, Însuși Stăpâne, după milostivirea Ta, caută spre noi și spre sfântă biserica aceasta, și fă bogate milele Tale și îndurările Tale cu noi și cu cei ce se roagă împreună cu noi.

Cu glas tare, preotul zice ecfonisul:

Preotul: Că Ție se cuvine toată slava, cinstea și închinăciunea, Tatălui și Fiului și Sfântului Duh, acum și pururea și în vecii vecilor.

Strana: Amin.

Strana cântă acum antifonul întâi. La încheierea antifonului, diaconul stă din nou înaintea sfințelor uși, își ridică orarul și zice ectenia mică.

Ectenia Mică

Diaconul: Iară și iară cu pace, Domnului să ne rugăm.

Strana: Doamne, miluiește.

Diaconul: Apără, mântuiește, miluiește și ne păzește, pe noi, Dumnezeule, cu harul Tău.

Strana: Doamne miluiește.

Diaconul: Pe Preasfânta, curata, preabinecuvântata, mărita stăpâna noastră, de Dumnezeu Născătoarea și pururea Fecioara Maria, cu toți sfinții să o pomenim.

Când strana cântă Preasfântă Născătoare..., preotul zice încet rugăciunea antifonului îal doilea.

Strana: Preasfântă Născătoare de Dumnezeu miluiește-ne pe noi

Diaconul: Pe noi înșine și unii pe alții și toată viața noastră lui Hristos Dumnezeu să o dăm.

Strana: Ție, Doamne.

Rugăciunea Antifonului al doilea

Preotul: Doamne Dumnezeul nostru, mântuiește poporul Tău și binecuvântează moștenirea Ta; plinirea Bisericii Tale o păzește, sfințește pe cei ce iubesc podoaba casei Tale, Tu pe aceștia îi prea mărește cu dumnezeiască puterea Ta și nu ne lăsa pe noi, cei ce nădăjduim întru Tine.

Cu glas tare preotul zice ecfonisul.

Preotul: Că a Ta este stăpânirea și a Ta este împărăția și puterea și slava, a Tatălui și a Fiului și a Sfântului Duh, acum și pururea și în vecii vecilor.

Strana: Amin.

Strana cântă acum antifonul al doilea. La încheierea antifonului, diaconul stă iarăși în fața icoanei Născătoarei de Dumnezeu, ridică orarul și zice ectenia mică.

Ectenia Mică

Diaconul: Iară și iară cu pace, Domnului să ne rugăm.

Strana: Doamne, miluiește

Diaconul: Apără, mântuiește, miluiește și ne păzește, pe noi, Dumnezeule, cu harul Tău.

Strana: Doamne miluiește.

Diaconul: Pe Preasfânta, curata, preabinecuvântata, mărita stăpâna noastră, de Dumnezeu Născătoarea și pururea Fecioara Maria, cu toți sfinții să o pomenim.

*Când diaconul intră în altar pe ușa dinspre miazăzi, stă la locul său la sfânta masă și se înclină în față preotului, în timp ce preotul zice rugăciunea **antifonului al treilea**.*

Strana: Preasfântă Născătoare de Dumnezeu miluiește-ne pe noi

Diaconul: Pe noi înșine și unii pe alții și toată viața noastră lui Hristos Dumnezeu să o dăm.

Strana: Ție, Doamne.

Rugăciunea Antifonului al Treilea

Preotul: Cel ce ne-ai dăruit nouă aceste rugăciuni obștești și împreună-glăsuite, Cel ce și la doi și la trei, care se unesc în numele Tău, ai făgăduit să le împlinești cererile, Însuși, și acum, plinește cererile cele de folos ale robilor Tăi dându-ne nouă, în veacul de acum, cunoștința adevărului Tău, și în cel ce va să fie, viață veșnică dăruindu-ne.

Cu glas tare, preotul zice ecfonisul:

Preotul: Că bun și iubitor de oameni ești și Ție slavă înălțăm, Tatălui și Fiului și Sfântului Duh, acum și pururea și în vecii vecilor.

Strana: Amin.

*În timp ce strana cântă **antifonul al treilea** sau **Fericirile**, preotul și diaconul fac trei închinăciuni înaintea Sfintei Mese. Preotul ridică Sfânta Evanghelie și o dă diaconului. Diaconul merge înaintea preotului în jurul altarului. Ei ies pe ușa dinspre miazănoapte și se opresc în mijlocul bi sericii.*

Intrarea mică

Diaconul, stând în mijlocul bisericii, în fața preotului și puțin în dreapta sa, zice:

Diaconul: Domnului să ne rugăm. Doamne miluiește.

*Preotul zice **Rugăciunea Intrării**:*

Stăpâne Doamne, Dumnezeul nostru, Cel ce ai așezat în ceruri cetele și oștile îngerilor și ale arhanghelilor spre slujba slavei Tale, fă ca împreună cu intrarea noastră să fie și intrarea sfinților îngeri, care slujesc împreună cu noi și împreună slăvesc bunătatea Ta. Că Ție se cuvine toată slava, cinstea și închi nă ciunea, Tatălui și Fiului și Sfântului Duh, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin.

După rugăciune, diaconul, ținând orarul în mâna dreaptă, arată către răsărit cu mâna dreaptă și zice:

Diaconul: Binecuvântează, părinte, sfânta intrare.

Preotul, binecuvântând către sfântul altar, zice încet:

Preotul: Binecuvântată este intrarea sfinților Tăi, totdeauna, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin.

Ei se închină de două ori. Diaconul îi dă Sfânta Evanghelie preotului să o sărute. Amândoi mai fac o închinăciune. Dacă însă în biserică este arhiereu (sau la mănăstire, stareț), ei îl înlocuiesc pe preot și diaconul duce Sfânta Evanghelie celui mai mare să o sărute, sărutând și el mâna acestuia. După ce se termină cântarea, diaconul, stând înaintea sfintelor uși, înalță Sfânta Evanghelie cu icoana Învierii spre popor și zice:

Diaconul: Înțelepciune, drepti!

Diaconul intră în sfântul altar prin sfintele uși. Preotul se pleacă către străni, intră în altar și, luând Sfânta Evanghelie, o așează pe Sfânta Masă.

Strana: Veniți să ne închinăm și să cădem la Hristos. Mântuiește-ne pe noi, Fiul lui Dumnezeu,

(Duminica) Cel ce ai înviat din morți, pe noi, cei ce-Ți cântăm Ție: Aliluia.

(în zilele săptămânii) Cel ce ești minunat întru sfinți...

*La praznicile împărătești, în loc de **Veniți să ne închinăm...**, se cântă stihurile speciale.*

După această cântare se cântă troparele și condacele potri vite.

După ce se cântă condacele, diaconul, stând între sfintele uși, cu fața către credincioși și, ținând orarul în mâna dreaptă, zice:

Diaconul: Domnului să ne rugăm.

Și întorcându-se în dreapta preotului își pleacă capul către acesta.

Strana: Doamne miluiește.

Diaconul zice cu glas încet către preot:

Diaconul: Binecuvântează, părinte, vremea cântării celei întreit-sfinte.

Preotul îl binecuvântează pe cap zicând:

Preotul: Că sfânt ești Dumnezeu nostru și Ție slavă înălțăm, Tatălui și Fiului și Sfântului Duh, acum și pururea, - (Pauză)

*La sărbătorile mai însemnate și mai cu seamă când slujba se face în sobor, preotul se oprește după cuvintele : ... **acum și pururea**, iar diaconul se apropie de sfintele uși și arătând cu orarul către icoana Mântuitorului, zice:*

Diaconul: Doamne, mântuiește pe cei binecredincioși.

Cei care se află în altar cântă zicând aceleași cuvinte.

Diaconul: Doamne, mântuiește pe cei binecredincioși **(de două ori)**

De fiecare dată, strana răspunde cu aceleași cuvinte.

Diaconul: Și ne auzi pe noi.

*Este de asemenea obiceiul ca cei din altar să cânte **Și ne auzi pe noi.***

După aceasta, diaconul, cu glas mare și înălțând orarul, zice:

Diaconul: Și în vecii vecilor.

*Când slujește preotul singur, zice el însuși: **Doamne, mântuiește pe cei binecredincioși. Apoi el cântă singur: **Și ne auzi pe noi, după care zice: **Și în vecii vecilor.*******

Strana: Amin.

Sfinte Dumnezeule, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte, miluiește-ne pe noi.

Slavă Tatălui și Fiului și Sfântului Duh și acum și pururea și în vecii vecilor. Amin.

În zilele de praznic, se poate zice și altă cântare.

În timpul acestei cântări, preotul citește în taină:

Rugăciunea Cântării celei Întreit-sfinte

Preotul: Dumnezeule cel sfânt, Care întru sfinți Te odihnești, Cel ce cu glas întreit-sfânt ești laudat de serafimi și slăvit de heruvimi și de toată puterea cerească închinat; Cel ce dintru neființă întru ființă ai adus toate; Care ai zidit pe om după chipul și asemănarea Ta și cu tot harul Tău l-ai împodobit; Cel ce dai înțelepciune și pricepere celui ce cere, și nu treci cu vederea pe cel ce greșește, ci pui pocăința spre mântuire; Care ne-ai învrednicit pe noi, smeriții și nevrednicii robii Tăi, și în ceasul acesta, a sta înaintea slavei sfântului Tău jertfelnic și a-Ți aduce datorita închinare și preaslăvire: Însuți Stăpâne, primește și din gurile noastre, ale păcătoșilor, întreit-sfânta cântare și ne cercetează pe noi întru bunătatea Ta. Iartă-ne nouă toată greșeala cea de voie și cea fără de voie; sfințește sufletele și trupurile noastre și ne dă nouă să slujim Ție cu cuvioșie în toate zilele vieții noastre. Pentru rugăciunile Preasfintei Născătoarei de Dumnezeu și ale tuturor sfinților care din veac au bine-plăcut Ție. Că sfânt ești Dumnezeul nostru și Ție slavă înălțăm, Tatălui și Fiului și Sfântului Duh, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin.

*Preotul și diaconul se închină înaintea Sfintei Mese de fiecare dată când se cântă **Sfinte Dumnezeule...***

La Slavă... Și acum..., diaconul, de la locul lui, arătând cu orarul spre proscomidiar, zice către preot:

Diaconul: Poruncește, părinte.

Preotul merge la proscomidiar își pleacă capul și zice:

Preotul: Binecuvântat este cel ce vine întru numele Domnului.

Apoi diaconul arată către scaunul de sus și zice:

Diaconul: Binecuvântează, părinte, scaunul cel de sus.

Diaconul rămâne în dreptul colțului sfintei mese. Preotul, se întoarce către Sfânta Masă, apoi merge către scaunul cel de sus, zicând:

Preotul: Binecuvântat ești pe scaunul slavei împărăției Tale, Cel ce șezi pe heruvimi, totdeauna, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin.

Preotul stă cu fața către credincioși în dreapta scaunului de sus, locul din mijloc fiind rezervat episcopului.

După Slavă... Și acum..., diaconul stând între sfintele uși zice:

Diaconul: Puternic.

Și strana cântă Sfinte Dumnezeule....

Apostolul

După plinirea Cântării celei întreit-sfinte, diaconul venind între sfintele uși, cu fața spre credincioși, zice:

Diaconul: Să luăm aminte.

Preotul: Pace tuturor.

Cititorul: Și duhului tău.

Clericii merg și stau înaintea scaunului înalt.

Cititorul stă în mijlocul bisericii cu fața la altar și cântă prochimenul Apostolului. Apoi diaconul zice:

Diaconul: Înțelepciune.

Și citețul: Din Epistola către...

Diaconul: Să luăm aminte.

Cititorul, cu fața la altar, citește Epistola.

Diaconul ia cădelnița cu tămâie și vine către preot pentru a primi binecuvântarea , apoi cădește Sfânta Masă împrejur și în sfântul altar și pe preot, apoi iese din altar și cădește după rânduială icoanele, jețul arhieresc, strănile, pe citeț și, din mijlocul bisericii, pe ceilalți credincioși. Apoi, intră în sfântul altar, cădind.

Evanghelia

Întorcându-se către Sfânta Masă, preotul citește încetișor rugăciunea dinaintea Evangheliei.

Preotul: Strălucește în inimile noastre, Iubitorule de oameni, Stăpâne, lumina cea curată a cunoașterii Dumnezeirii Tale și deschide ochii gândului nostru spre înțelegerea evanghelicelor Tale propovăduiri. Pune în noi și frica fericitelor Tale porunci, ca toate poftele trupului călcând, viețuire duhov nicească să petrecem, cugetând și făcând toate cele ce sunt spre bună-plăcerea Ta. Că Tu ești luminarea sufle te lor și a trupurilor noastre, Hristoase Dumnezeule și Ție slavă înălțăm, împreună și Celui fără de început al Tău Părinte și Preasfântului și bunului și de viață făcătorului Tău Duh, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin.

Diaconul, isprăvind de cădit, pune cădelnița la locul ei, se apropie de preot și primește de la el Sfânta Evanghelie și, închinându-se înaintea Sfintei Evanghelii, o ia cu amândouă mâinile și pune capătul orarului peste ea.

După citirea Apostolului, preotul stă între sfintele uși cu fața spre credincioși și zice:

Preotul: Pace ție, cititorule.

Citețul: Și duhului tău

Strana: Aliluia! Aliluia! Aliluia!

Diaconul iese cu Sfânta Evanghelie prin sfintele uși. Înaintea lui merg doi purtători cu sfeșnice cu lumânări; diaconul zice:

Diaconul: Binecuvântează, părinte, pe binevestitorul Sfântului Apostol și Evanghelist (**N**)

Preotul, binecuvântându-l, zice:

Preotul: Dumnezeule, pentru rugăciunile Sfântului, întru tot lăudatului Apostol și Evanghelist (**N**) să-ți dea ție, celui ce binevestești, cuvânt cu putere multă, spre plinirea Evangheliei iubitului Său Fiu, a Domnului nostru Iisus Hristos.

Diaconul: Amin.

În zilele săptămânii, preotul binecuvântează pe diacon în taină.

După aceasta, diaconul (sau preotul dacă nu este diacon) stă între sfintele uși cu fața către credincioși, și zice:

Diaconul: Înțelepciune, drepti, să ascultăm Sfânta Evanghelie.

Preotul: Pace tuturor!

Preotul stă între sfintele uși, cât timp diaconul citește din Sfânta Evanghelie.

Strana: Și duhului tău.

Diaconul: Din Sfânta Evanghelie de la (N) citire.

Strana: Slavă Ție, Doamne, slavă Ție.

Preotul sau diaconul al doilea zice:

Preotul: Să luăm aminte.

Dacă nu este diacon, preotul citește Sfânta Evanghelie, dintre sfintele uși, având de-a dreapta și de-a stânga câte un sfeșnic cu lumânare aprinsă.

După citirea Sfintei Evanghelii, diaconul îndreaptă cartea către preot care zice::

Preotul: Pace ție, celui ce ai binevestit.

Strana: Slavă Ție, Doamne, slavă Ție.

Preotul, primind Sfânta Evanghelie de la diacon, o sărută și-i binecuvântează pe credincioși cu ea în semnul crucii după care o așează pe Sfânta Masă deasupra sfântului antimis.

După citirea textului Evangheliei, urmează de obicei tâlcuirea ei (predica).

După predică, dacă se ține acum, se închid sfintele uși, iar diaconul stând în fața sfintelor uși, în mijlocul bisericii, zice:

Ectenia cererii stăruitoare

Diaconul: Să zicem toți, din tot sufletul și din tot cugetul nostru să zicem.

Strana: Doamne miluiește.

Diaconul: Doamne, Atotstăpânitorule, Dumnezeuul părinților noștri, rugămu-ne Ție, auzi-ne și ne miluiește.

Strana: Doamne miluiește.

Diaconul: Miluiește-ne pe noi, Dumnezeule, după mare mila Ta, rugămu-ne Ție, auzi-ne și ne miluiește.

Strana: Doamne miluiește **(de 3 ori)**.

În acest timp, preotul zice în taină Rugăciunea cererii stăruitoare.

Diaconul sau, dacă nu este diacon, preotul, zice:

Diaconul: Încă ne rugăm pentru Prea Fericitul Părintele nostru (**N**), Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, și pentru (Înalt-) Prea Sfințitul (Arhi-) Episcopul (și Mitropolitul) nostru (**N**)ț, și pentru toți frații noștri întru Hristos.

Încă ne rugăm (*aici se pomenește Cărmuirea țării, după îndrumările Sfântului Sinod*), pentru sănătatea și mântuirea lor.

Încă ne rugăm pentru frații noștri: preoți, ieromonahi, ierodiaconi, diaconi, monahi și monahii și pentru toți cei întru Hristos frați ai noștri.

Încă ne rugăm pentru fericiții și pururea pomeniții ctitori ai sfânt locașului acestuia și pentru toți cei mai dinainte adormiți părinți și frați ai noștri dreptmăritori creștini, care odihnesc aici și pretutindeni.

Încă ne rugăm pentru mila, viața, pacea, sănătatea, mântuirea, cercetarea, lăsarea și iertarea păcatelor robilor lui Dumnezeu enoriași, ctitori și binefăcători ai sfântului locașului acestuia.

Aici se pot pune ectenii pentru diferite cereri.

Încă ne rugăm pentru cei ce aduc daruri și fac bine în sfânta și întru tot cinstită biserică aceasta, pentru cei ce se ostenesc, pentru cei ce cântă și pentru poporul ce stă înaintea și așteaptă de la Tine mare și multă milă.

Rugăciunea cererii stăruitoare

Preotul: Doamne Dumnezeu nostru, primește această rugăciune stăruitoare de la robii Tăi și ne miluiește pe noi, după mulțimea milei Tale, și trimite îndurările Tale peste noi și peste tot poporul Tău, care așteaptă de la Tine mare și multă milă.

Preotul: Că milostiv și iubitor de oameni Dumnezeu ești și Ție slavă înălțăm, Tatălui și Fiului și Sfântului Duh, acum și pururea și în vecii vecilor.

Strana: Amin.

*

* *

Ectenia pentru pomenirea morților

Acum se poate zice ectenia pentru cei chemați, potrivit cerințelor parohiei. De obicei nu se zice în zilele de duminică, în sărbătoarea Învierii sau în zilele de sărbătoare:

Diaconul: Miluiește-ne pe noi, Dumnezeule, după mare mila Ta, rugămu-ne Ție, auzi-ne și ne miluiește.

Strana: Doamne miluiește. **(de 3 ori)**

Diaconul: Încă ne rugăm pentru odihna sufletelor adormiților robilor lui Dumnezeu (**N**), și pentru ca să li se ierte lor toată greșeala cea de voie și cea fără de voie.

Strana: Doamne miluiește. *(de trei ori)*

Diaconul: Ca Domnul Dumnezeu să așeze sufletele lor unde dreptii se odihnesc.

Strana: Doamne miluiește. *(de trei ori)*

Diaconul: Mila lui Dumnezeu, împărăția cerului și iertarea păcatelor lor, de la Hristos, Împăratul cel fără de moarte și Dumnezeuul nostru, să cerem.

Strana: Dă Doamne.

Diaconul: Domnului să ne rugăm.

Strana: Doamne miluiește.

Preotul: Dumnezeul duhurilor și a tot trupul, Care ai călcat moartea și pe diavolul l-ai surpat și ai dăruit viață lumii Tale, Însuți Doamne, odihnește sufletele adormiților robilor Tăi (**N**), în loc luminat, în loc cu verdeață, în loc de odihnă, de unde a fugit toată durerea, întristarea și suspinarea. Și orice greșeală au săvârșit ei cu cuvântul, cu lucrul, sau cu gândul, ca un Dumnezeu bun și iubitor de oameni, iartă-le lor. Că nu este om, care să fie viu și să nu greșească; numai Tu singur ești fără de păcat; dreptatea Ta este dreptate în veac și cuvântul Tău, adevărul.

Diaconul: Domnului să ne rugăm.

Preotul: Că Tu ești învierea și viața și odihna robilor Tăi (**N**), Hristoase, Dumnezeuul nostru, și Ție slavă înălțăm, împreună și Celui fără de început al Tău Părinte și Preasfântului și bunului și de viață făcătorului Tău Duh, acum și pururea și în vecii vecilor.

Strana: Amin.

Diaconul, sau dacă nu este diacon, preotul:

Diaconul: Întru fericita adormire, veșnică odihnă dă, Doamne, sufletelor adormiților robilor Tăi, celor ce s-au pomenit acum, și le fă lor veșnică pomenire.

Și se cântă, în altar o dată, apoi la străni de două ori: Veșnică pomenire.

Strana: Veșnică pomenire.

Ectenia pentru cei chemați

Preotul începe să desfacă sfântul antimis. Totuși Ectenia și Rugăciunea pentru cei chemați pot fi omise în unele situații. În acest caz antimisul se desface la zicerea Ecteniei Cererii

Stăruitoare, înaintea ecfonisului. Dacă se omite Ectenia pentru cei chemați, diaconul zice acum Ectenia pentru credincioși.

Diaconul: Rugați-vă cei chemați, Domnului.

Preotul desface partea din stânga sa.

Strana: Doamne miluiește.

Diaconul: Cei credincioși, pentru cei chemați să ne rugăm, ca Domnul să-i miluiască pe dânșii.

Preotul desface partea din dreapta sa.

Strana: Doamne miluiește.

Diaconul: Să-i învețe pe dânșii cuvântul adevărului .

Preotul desface partea de jos.

Strana: Doamne miluiește.

Diaconul: Să le descopere lor Evanghelia dreptății.

Preotul desface partea de sus.

Strana: Doamne miluiește.

Apoi preotul începe să șteargă cu buretele sfântul antimis, din toate părțile, spre îndoitura din dreapta.

Diaconul: Să-i unească pe dânșii cu Sfânta Sa sobornicescă și apostolească Biserică.

Strana: Doamne miluiește.

Diaconul: Mântuiește, miluiește, apără și-i păzește pe dânșii, Dumnezeu, cu harul Tău.

Strana: Doamne miluiește.

Diaconul: Cei chemați, capetele voastre Domnului să le plecați.

Strana: Ție, Doamne.

Rugăciunea pentru cei chemați

Preotul citește în taină:

Preotul: Doamne Dumnezeul nostru, Cel ce întru cele de sus locuiești și spre cei smeriți privești, Care ai trimis mântuire neamului omenesc pe Unul-Născut Fiul

Tău și Dumnezeu, pe Domnul nostru Iisus Hristos, caută spre robii Tăi cei chemați, care și-au plecat grumajii înaintea Ta, și-i învrednicește pe dânșii, la vremea potrivită, de baia nașterii celei de a doua, de iertarea păcatelor și de veșmântul nestrucăciunii; unește-i pe dânșii cu sfânta Ta sobornicească și apostolească Biserică și-i numără pe dânșii cu turma Ta cea aleasă.

Preotul zice ecfonisul în timp ce însemnează cruciș cu buretele deasupra sfântului antimis. Apoi îl sărută și îl pune la locul lui, sus în dreapta antimisului.

Preotul: Ca și aceștia împreună cu noi să slăvească preacinstitul și de mare cuviință numele Tău, al Tatălui și al Fiului și al Sfântului Duh, acum și pururea și în vecii vecilor.

Strana: Amin.

Diaconul zice din mijlocul bisericii:

Diaconul: Câți sunteți chemați, ieșiți.

Iar de este un al doilea diacon, zice și acesta, dintre sfintele uși:

Cei chemați, ieșiți.

Apoi iarăși diaconul, din mijlocul bisericii:

Câți sunteți chemați, ieșiți.

Diaconul, dintre sfintele uși:

Ca nimeni dintre cei chemați (să nu rămână).

Dacă este numai un singur diacon, ori de slujește preotul singur, preotul zice tot dialogul:

Câți sunteți chemați, ieșiți.

Cei chemați, ieșiți.

Câți sunteți chemați, ieșiți.

Ca nimeni dintre cei chemați (să nu rămână).

Liturghia Credincioșilor

Prima ectenie pentru credincioși

Diaconul, din mijlocul bisericii, zice:

Diaconul: Câți suntem credincioși, iară și iară cu pace Domnului să ne rugăm.

Strana: Doamne miluiește.

Se închide perdeaua de la sfintele uși. Strana cântă din nou:

Strana: Doamne miluiește.

Preotul citește în taină Prima rugăciune pentru credincioși

Diaconul: Apără, mântuiește, miluiește și ne păzește pe noi, Dumnezeuule, cu harul Tău.

Strana: Doamne miluiește.

Rugăciunea întâi pentru credincioși

Preotul: Mulțumim Ție, Doamne, Dumnezeul Puterilor, Care ne-ai învrednicit pe noi a sta și acum înaintea sfântului Tău jertfelnic și a cădea la îndurările Tale, pentru păcatele noastre și pentru păcatele cele din neștiință ale poporului. Primește Dumnezeuule, rugăciunea noastră; fă-ne să fim vrednici a-Ți aduce rugăciuni, cereri și jertfe fără de sânge pentru tot poporul Tău; și ne învrednicește pe noi, pe care ne-ai pus întru această slujbă a Ta, cu puterea Duhului Tău celui Sfânt, ca fără de osândă și fără de sminteală, întru mărturia curată a cugetului nostru, să Te chemăm pe Tine în toată vremea și în tot locul și, auzindu-ne pe noi, milostiv să ne fii nouă, întru mulțimea bunătății Tale.

Diaconul: Înțelepciune!

Preotul: Că Ție se cuvine toată slava, cinstea și închinăciunea, Tatălui și Fiului și Sfântului Duh, acum și pururea și în vecii vecilor.

Strana: Amin.

A Doua Ectenie pentru Credincioși

Diaconul: Iară și iară cu pace, Domnului să ne rugăm.

Strana: Doamne miluiește. **(acum și la urmă toa rele ectenii de cerere)**

Următoarele ectenii de cerere se zic numai dacă slujește și un diacon. Dacă preotul slujește singur, el citește în taină a doua Rugăciune pentru credincioși.

Diaconul: Pentru pacea de sus și pentru mântuirea sufletelor noastre, Domnului să ne rugăm.

Pentru pacea a toată lumea, pentru bunăstarea sfintelor lui Dumnezeu Biserici și pentru unirea tuturor, Domnului să ne rugăm.

Pentru sfântă biserica aceasta și pentru cei ce cu credință, cu evlavie și cu frică de Dumnezeu intră într-înșea, Domnului să ne rugăm.

Pentru ca să fim noi izbăviți de tot necazul, mânia, primejdia și nevoia, Domnului să ne rugăm.

Dacă preotul slujește singur el continuă de aici.

Diaconul : Apără, mântuiește, miluiește și ne păzește pe noi, Dumnezeuule, cu harul Tău.

Strana: Doamne miluiește.

Rugăciunea a doua pentru credincioși

Preotul: Iarși și de multe ori cădem la Tine și ne rugăm Ție, Bunule și Iubitorule de oameni, ca privind spre rugăciunea noastră, să curățești sufletele și trupurile noastre de toată necurăția trupului și a duhului și să ne dai nouă să stăm nevinovați și fără de osândă înaintea sfântului Tău jertfelnic. Și dăruiește, Dumnezeuule, și celor ce se roagă împreună cu noi spor în viață, în credință și în înțelegerea cea duhov nicească. Dă lor să-Ți slujească totdeauna cu frică și cu dragoste și întru nevinovăție și fără osândă să se împărtășească cu Sfintele Tale Taine și să se învrednicească de cereasca Ta împărăție.

Diaconul: Înțelepciune.

Diaconul intră în altar prin ușa dinspre miazănoapte.

Preotul: Ca sub stăpânirea Ta totdeauna fiind păziți, Ție slavă să înălțăm, Tatălui și Fiului și Sfântului Duh, acum și pururea și în vecii vecilor.

Strana: Amin.

Strana cântă cântarea heruvimică până la: Ca pe împăratul...

Strana: Noi, care pe heruvimi cu taină închipuim și făcătoarei de viață Treimi întreit-sfântă cântare aducem, toată grija cea lumească să o lepădăm.

Preotul citește în taină Rugăciunea din timpul cântării heruvimice:

Rugăciunea din timpul

cântării heruvimice

Preotul: Nimeni din cei legați cu poftă și cu desfătări trupești nu este vrednic să vină, să se apropie, sau să slujească Ție, Împăratul slavei; căci a sluji Ție este lucru mare și înfricoșător chiar pentru puterile cele cerești. Dar, totuși, pentru iubirea Ta de oameni cea negrăită și nemăsurată, fără mutare și fără schimbare Te-ai făcut om, și Arhiereu al nostru Te-ai făcut, și, ca un Stăpân a toate, ne-ai dat slujba sfântă a acestei jertfe liturgice și fără sânge; că singur Tu, Doamne Dumnezeu nostru, stăpânești cele cerești și cele pământești, Care Te porți pe scaunul heruvimilor, Domnul serafimilor și Împăratul lui Israel, Cel ce singur ești

Sfânt și întru sfinți Te odihnești. Deci pe Tine Te rog, Cel ce singur ești bun și binevoitor, caută spre mine păcătosul și netrebnicul robul Tău, și-mi curățește sufletul și inima de cugete viclene; și învrednicește-mă, cu puterea Sfântului Tău Duh, pe mine, cel ce sunt îmbrăcat cu harul preoției, să stau înaintea sfintei Tale mese acesteia și să jertfesc sfântul și preacuratul Tău Trup și scumpul Tău Sânge. Căci la Tine vin, plecându-mi grumajii mei și mă rog Ție: Să nu întorci fața Ta de la mine, nici să mă lepezi dintre slujitorii Tăi, ci binevoiește să-Ți fie aduse darurile acestea de mine păcătosul și nevrednicul robul Tău. Că Tu ești Cel ce aduci și Cel ce Te aduci, Cel ce primești și Cel ce Te împarți, Hristoase, Dumnezeuul nostru, și Ție slavă înălțăm, împreună și Celui fără de început al Tău Părinte și Preasfântului și bunului și de viață făcătorului Tău Duh, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin.

După ce preotul a zis rugăciunea, el și diaconul zic în taină cântarea heruvimică de trei ori, făcând câte o închinăciune la fiecare sfârșit.

Cântarea heruvimică

Preotul: Noi, care pe heruvimi cu taină închipuim și făcătoarei de viață Treimi întreit-sfântă cântare aducem, toată grija cea lumească să o lepădăm...

Diaconul: ...Ca pe Împăratul tuturor, să primim pe Cel înconjurat în chip nevăzut de cetele îngerești. Aliluia, aliluia, aliluia.

*Și de nu s-a făcut mai înainte acoperirea Cinstitelor Daruri la proscomidiar, se face acum. Se ridică apoi perdeaua și se deschid sfintele uși. Diaconul dă cădelnița preotului, și, luând o lumânare aprinsă merge înaintea preotului care tămâiază Sfânta Masă împrejur, altarul tot și ieșind prin sfintele uși, tămâiază icoanele și pe credincioși. Preotul zice în taină Psalmul 50 până la versul **Jertfa lui Dumnezeu, duhul umilit...** Dacă este timp el poate zice și alte tropare de umilință. Întorcându-se la Sfânta Masă, preotul dă cădelnița diaconului. Amândoi fac apoi două închinăciuni înaintea Sfintei Mese, zicând:*

Preotul: Dumnezeule, curățește-mă pe mine păcătosul și mă miluiește.

După aceea preotul sărută sfântul antimis, Sfânta Cruce și Sfânta Masă. Diaconul sărută numai Sfânta Masă. Mai fac apoi amândoi o închinăciune și se întorc plecându-se, dintre sfintele uși, către credincioși. Merg după aceea la proscomidiar și închinându-se de trei ori, zic:

Dumnezeule curățește-mă pe mine păcătosul și mă miluiește.

Diaconul: Ridică, părinte.

Preotul, luând Aerul îl pune pe umerii diaconului, zicând:

Preotul: Ridicați mâinile voastre la cele sfinte și binecuvântați pe Domnul.

El dă sfântul disc diaconului, care îl ține în dreptul frunții. Preotul însuși ia sfântul potir. Diaconul iese înaintea preotului prin ușa dinspre miazănoapte făcând ieșirea cu Cinstitele Daruri sau Vohodul. Dacă sunt doi diaconi, preotul pune mai întâi pe umerii celui de al doilea

un Aer, dându-i apoi cădelnița. Al doilea diacon merge înaintea diaconului întâi. Iar de slujește numai preotul, face el singur Vohodul, având Aerul pe umeri, potirul în mâna dreaptă și discul în mâna stângă.

Când sunt mai mulți preoți și diaconi, cel dintâi dintre preoți, împreună cu diaconii, se pleacă către credincioși. Apoi vin și ceilalți preoți începând de la cei cu rang mai mare, care se închină după rânduială și vin în fața proscomidiarului, având în mâna dreaptă fiecare câte o sfântă cruce, și, la nevoie, chiar cartea Dumnezeieștii Liturghii. Preotul care a făcut Proscomidia poartă copia și lingurița. Și fac Vohodul, mergând unul după altul în urma preotului celui dintâi și când ajung în mijlocul bisericii, se întorc cu fața spre apus. Când nu sunt diaconi, atât sfântul disc cât și sfântul potir se iau de către întâiul dintre preoți.

Ieșind deci din sfântul altar, întâiul dintre diaconi zice cu glas mare:

Ieșirea cu Cinstitele Daruri

Diaconul: Pe voi pe toți, dreptmăritorilor creștini, să vă pomenească Domnul Dumnezeu întru împărăția Sa, totdeauna, acum și pururea și în vecii vecilor.

Strana: Amin. **(Acum și la următoarele ectenii de cerere)**

Al doilea diacon, mergând înaintea primului diacon, se oprește în fața icoanei Sfintei Fecioare. Primul dintre diaconi intra în altar și stă în dreapta, așteptându-l pe preot să intre cu Sfântul Potir. Când preotul intră în altar, al doilea diacon îl cădește și apoi intră și el prin ușa dinspre miazănoapte. Înainte de a intra în altar, preotul zice următoarele ectenii de cerere:

Preotul: Pe Prea Fericitul Părintele nostru (**N**), Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, șpe (Înalt-) Prea Sfințitul (Arhi-) Episcopul (și Mitropolitul) nostru (**N**)ț, să-l pomenească Domnul Dumnezeu întru împărăția Sa.

Pe **(aici se pomenește Cărmuirea țării, după îndrumările Sfântului Sinod)**, să-i pomenească Domnul Dumnezeu întru împărăția Sa.

Pe frații noștri: preoți, ieromonahi, ierodiaconi, diaconi, monahi și monahii și pe toți cei din clerul bisericesc să-i pomenească Domnul Dumnezeu întru împărăția Sa.

Pe adormiții întru fericire patriarhi ai Bisericii Ortodoxe Române, Miron, Nicodim, Justinian și Iustin, să-i pomenească Domnul Dumnezeu întru împărăția Sa.

Pe fericiii și pururea pomeniții ctitori ai sfântului locașului acestuia și pe alți ctitori, miluitori și făcători de bine, să-i pomenească Domnul Dumnezeu întru împărăția Sa.

Pe ostașii români căzuți pe câmpurile de luptă pentru apărarea țării, să-i pomenească Domnul Dumnezeu întru împărăția Sa.

Pe cei ce au adus aceste daruri și pe cei pentru care s-au adus, vii și morți să-i pomenească Domnul Dumnezeu întru împărăția Sa.

Pe toți cei adormiți din neamurile noastre, strămoși, moși, părinți, frați, surori și pe toți cei dintr-o rudenie cu noi, pe fiecare după numele său, să-i pomenească Domnul Dumnezeu întru împărăția Sa.

Nu se citesc acum pomelnice.

Întâiul dintre preoți zice, făcând semnul Sfintei Cruci cu potirul spre credincioși:

Preotul: Și pe voi pe toți, dreptmăritorilor creștini, să vă pomenească Domnul Dumnezeu întru împărăția Sa, totdeauna, acum și pururea și în vecii vecilor.

Strana: Amin.

Strana cântă mai departe cântarea heruvimică de la Ca pe Împăratul... până la sfârșit.

Strana: ...Ca pe Împăratul tuturor, să primim pe Cel înconjurat în chip nevăzut de cetele îngerești. Aliluia, aliluia, aliluia.

Când preoții intră în altar, întâiul dintre diaconi zice către preotul care duce sfântul potir:

Diaconul: Preoția ta să o pomenească Domnul Dumnezeu întru împărăția Sa.

Preotul zice către diacon:

Preotul: Diaconia ta să o pomenească Domnul Dumnezeu întru împărăția Sa, totdeauna, acum și pururea și în vecii vecilor.

Diaconul: Amin.

Și pune sfântul potir pe antimis și ia sfântul disc de la diacon, îl așează pe Sfânta Masă în stânga sfântului potir, întocmai ca la proscomidiar, zicând:

Preotul: Iosif cel cu bun chip de pe lemn luând preacurat trupul Tău, cu giulgiu curat înfășurându-l și cu miresme, în mormânt nou îngropându-l, l-a pus.

În mormânt cu trupul, în iad cu sufletul, ca un Dumnezeu, în rai cu tâlharul și pe scaun împreună cu Tatăl și cu Duhul ai fost, Hristoase, toate umplându-le, Cel ce ești necuprins.

Ca un purtător de viață și mai înfrumusețat decât raiul cu adevărat și decât toată cămara împărătească mai luminat s-a arătat, Hristoase, mormântul Tău, izvorul învierii noastre.

Se închid sfintele uși și perdeaua lor. Preotul ia acoperămintele de pe sfântul disc și de pe sfântul potir, le pune pe Sfânta Masă. După ce a luat Aerul de pe umerii diaconului, îl cădește, apoi îl așează peste Cinstitele Daruri, zicând:

Preotul: Iosif cel cu bun chip de pe lemn luând preacurat trupul Tău, cu giulgiu curat înfășurându-l și cu miresme, în mormânt nou îngropându-l, l-a pus.

Luând cădelnița, preotul cădește Cinstitele Daruri de trei ori, zicând:

Preotul: Fă bine, Doamne, întru bunăvoirea Ta, Sionului, și să se zidească zidurile Ierusalimului.

Diaconul: Atunci vei binevoi jertfa dreptății, prinosul și arderile de tot, atunci vor pune pe altarul Tău viței.

Preotul dă înapoi cădelnița. Plecându-și capul, zice către diacon:

Preotul: Pomenește-mă, frate și împreună-slujitorule.

Diaconul: Preoția ta să o pomenească Domnul Dumnezeu întru împărăția Sa.

Apoi diaconul își pleacă capul și ținând orarul cu trei degete ale mâinii drepte, zice:

Diaconul: Roagă-te pentru mine, părinte.

Preotul: Duhul Sfânt să vină peste tine și puterea Celui preaînalt să te umbrească.

Diaconul: Același Duh să lucreze împreună cu noi în toate zilele vieții noastre. Pomenește-mă, părinte.

Preotul îl binecuvântează pe diacon și zice:

Diaconul: Să te pomenească Domnul Dumnezeu întru împărăția Sa, totdeauna, acum și pururea și în vecii vecilor.

Diaconul: Amin.

Diaconul sărută dreapta preotului, iese prin ușa dinspre mieznoapte și mergând la locul cel obișnuit, înaintea sfintelor uși, zice:

Diaconul: Să plinim rugăciunea noastră Domnului.

Strana: Doamne miluiește. **(Acum și la urmă toarele ectenii de cerere)**

Diaconul: Pentru Cinstitele Daruri ce sunt puse înainte, Domnului să ne rugăm.

Pentru sfântă biserica aceasta și pentru cei ce cu credință, cu evlavie și cu frică de Dumnezeu intră într-înșea, Domnului să ne rugăm.

Pentru ca să fim izbăviți noi de tot necazul, mânia, primejdia și nevoia, Domnului să ne rugăm.

Apără, mântuiește, miluiește și ne păzește pe noi, Dumnezeule, cu harul Tău.

După așezarea Cinstitelor Daruri pe Sfânta Masă, diaconul își urmează ectenia, în timp ce preotul zice în taină Rugăciunea punerii-înainte.

Dacă sunt mai mulți preoți, Sărutul Păcii poate să înceapă în timpul acestei ectenii de cerere.

Diaconul: Ziua toată desăvârșită, sfântă, în pace și fără de păcat, la Domnul să cerem.

Strana: Dă Doamne. **(Acum și la următoarele ectenii de cerere)**

Diaconul: Înger de pace, credincios îndreptător, păzitor al sufletelor și al trupurilor noastre, la Domnul să cerem.

Milă și iertare de păcatele și de greșelile noastre, la Domnul să cerem.

Cele bune și de folos sufletelor noastre și pace lumii, la Domnul să cerem.

Cealaltă vreme a vieții noastre în pace și întru pocăință a o săvârși, la Domnul să cerem.

Sfârșit creștinesc vieții noastre, fără durere, neînfruntat, în pace și răspuns bun la înfricoșătoarea judecată a lui Hristos, să cerem.

Pe Preasfânta, curata, preabinecuvântata, mărita stăpâna noastră, de Dumnezeu Născătoarea și pururea Fecioara Maria, cu toți sfinții să o pomenim.

Strana: Preasfântă Născătoare de Dumnezeu, miluiește-ne pe noi.

Diaconul: Pe noi înșine și unii pe alții și toată viața noastră lui Hristos Dumnezeu să o dăm.

Strana: Ție, Doamne.

Rugăciunea punerii - înainte

Preotul: Doamne, Dumnezeule, Atotțiitorule, Cel ce ești singur Sfânt, Care primești jertfă de laudă de la cei ce Te cheamă pe Tine cu toată inima, primește și rugăciunea noastră a păcătoșilor și o du la sfântul Tău jertfelnic; fă-ne vrednici a-Ți aduce Ție daruri și jertfe duhovnicești, pentru păcatele noastre și pentru cele din neștiință ale poporului. Și ne învrednicește să aflăm har înaintea Ta, ca să fie bineprimită jertfa noastră și să se sălășluiască Duhul cel bun al harului Tău peste noi, peste aceste daruri puse înainte și peste tot poporul Tău.

Preotul: Cu îndurările Unuia-Născut Fiului Tău, cu Care ești binecuvântat, împreună cu Preasfântul și bunul și de viață făcătorul Tău Duh, acum și pururea și în vecii vecilor.

Strana: Amin.

Preotul stă cu fața spre credincioși și îi binecuvântează.

Sărutul păcii

Preotul: Pace tuturor.

Strana: Și duhului tău.

Diaconul: Să ne iubim unii pe alții, ca într-un gând să mărturisim.

Strana: Pe Tatăl, pe Fiul și pe Sfântul Duh, Treimea cea de o ființă și nedespărțită.

Preotul se închină de trei ori, zicând de fiecare dată:

Preotul: Iubi-Te-voi, Doamne, virtutea mea, Domnul este întărirea mea și scăparea mea și izbăvitorul meu.

Imnul aceasta îl poate cânta clerul din altar, corul sau un cântăreț.

Preotul sărută sfântul disc, sfântul potir și marginea Sfintei Mese. Diaconul, face semnul crucii și sărută crucea de pe orarul său.

*De vor sluji mai mulți preoți, cel dintâi dintre preoții împreună-slujitori, după ce s-a închinat Cinstitele Daruri, trece în partea dinspre miazăzi a altarului. Al doilea preot sărută și el Cinstitele Daruri și merge la cel dintâi care zice: **Hristos în mijlocul nostru!** Al doilea preot răspunde: **Este și va fi!** Se sărută unul pe altul pe umeri și cel dintâi zice: **Totdeauna, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin.** Cel de-al doilea preot trece în dreapta celui dintâi și așteaptă amândoi până ce ceilalți preoți sărută Sfintele Daruri și vin la ei să schimbe sărutul păcii.*

Dacă sunt mai mulți diaconi, ei nu sărută Cinstitele Daruri, ci fiecare sfânta cruce de pe orarul său și apoi unul pe altul, rostind aceleași cuvinte și făcând întocmai ca și preoții.

Diaconul care a zis ectenia zice de la locul său cu glas tare:

Diaconul: Ușile, ușile, cu înțelepciune să luăm aminte!

*Se ridică perdeaua sfintelor uși. Preotul ridică Aerul deasupra Cinstitelor Daruri și îl clatină singur, ori cu ceilalți preoți împreună-slujitori, dacă sunt mai mulți. El zice, împreună cu credincioșii, Simbolul credinței și după cuvintele **și a înviat a treia zi sărută Aerul și îl așează la o parte împreună cu celelalte acoperăminte.***

Simbolul credinței (Crezul)

Cred într-unul Dumnezeu, Tatăl atotțitorul, Făcătorul cerului și al pământului, al tuturor celor văzute și nevăzute.

Și într-unul Domn Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu, Unul Născut, Care din Tatăl S-a născut mai înainte de toți vecii: Lumină din Lumină, Dumnezeu adevărat din Dumnezeu adevărat, născut iar nu făcut, Cel de o ființă cu Tatăl, prin Care toate s-au făcut;

Care pentru noi oamenii și pentru a noastră mântuire, S-a pogorât din ceruri și S-a întrupat de la Duhul Sfânt și din Fecioara Maria și S-a făcut om;

Și S-a răstignit pentru noi în zilele lui Ponțiu Pilat și a pățimit și S-a îngropat;

Și a înviat a treia zi, după Scripturi;

Și S-a înălțat la ceruri și șade de-a dreapta Tatălui;

Și iarăși va să vină cu slavă să judece viii și morții, a Cărui împărăție nu va avea sfârșit.

Și întru Duhul Sfânt, Domnul de viață Făcătorul, Care din Tatăl purcede, Cel ce împreună cu Tatăl și cu Fiul este închinat și slăvit, Care a grăit prin prooroci.

Întru una, sfântă, sobornicească și apostolească Biserică;

Mărturisesc un botez spre iertarea păcatelor;

Aștept învierea morților;

Și viața veacului ce va să fie. Amin.

Pregătirea pentru Sfințirea

Cinstitelor Daruri

Diaconul: Să stăm bine, să stăm cu frică, să luăm aminte, Sfânta Jertfă cu pace a o aduce.

Strana: Mila păcii, jertfa laudei.

Diaconul își face semnul crucii, intră în sfântul altar, ia un acoperământ și apără cu evlavie Cinstitele Daruri. Se deschid sfintele uși. Preotul, luând în mână o cruce de pe Sfânta Masă, și stând între sfintele uși, îi binecuvântează pe credincioși zicând:

Preotul: Harul Domnului nostru Iisus Hristos și dragostea lui Dumnezeu Tatăl și împărțirea Sfântului Duh, să fie cu voi cu toți.

Strana: Și cu duhul tău.

Preotul, înălțând Sfânta Cruce, zice tot cu fața spre credincioși:

Preotul: Sus să avem inimile.

Strana: Avem către Domnul.

Preotul se întoarce către icoana Mântuitorului, se pleacă și zice:

Preotul: Să mulțumim Domnului.

Preotul se întoarce apoi la Sfânta Masă. Se închid sfintele uși și perdeaua.

Strana: Cu vrednicie și cu dreptate este a ne închina Tatălui și Fiului și Sfântului Duh, Treimei celei de o ființă și nedespărțită.

Rugăciunile de sfințire a Cinstitelor Daruri:

Preotul: Cu vrednicie și cu dreptate este a-Ți cânta Ție, pe Tine a Te binecuvânta, pe Tine a Te lăuda, Ție a-Ți mulțumi, Ție a ne închina, în tot locul stăpânirii Tale; căci Tu ești Dumnezeu negrăit și necuprins cu gândul, nevăzut, neajuns, pururea fiind și același fiind: Tu și Unul-Născut Fiul Tău și Duhul Tău cel Sfânt. Tu din neființă la ființă ne-ai adus pe noi, și căzând noi, iarăși ne-ai ridicat și nu Te-ai depărtat, toate făcându-le, până ce ne-ai suit la cer și ne-ai dăruit împărăția Ta ce va să fie. Pentru toate acestea mulțumim Ție și Unuia-Născut Fiului Tău și Duhului Tău celui Sfânt, pentru toate pe care le știm și pe care nu le știm; pentru binefacerile Tale cele arătate și cele nearătate, ce ni s-au făcut nouă. Mulțumim Ție și pentru Liturghia aceasta, pe care ai binevoit a o primi din mâinile noastre, deși stau înaintea Ta mii de arhangheli și zeci de mii de îngeri, heruvimii cei cu ochi mulți și se rafimii cei cu câte șase aripi, care se înalță zburând...

Diaconul, sau dacă nu este diacon, preotul face cu sfânta steluță semnul crucii deasupra sfântului disc, atingând cu ea în cele patru părți ale sfântului disc, când preotul zice cu glas tare:

Preotul: Cântare de biruință cântând, strigând, glas înălțând și grăind:

Preotul sărută sfânta steluță și o pune deoparte.

Strana: Sfânt, Sfânt, Sfânt, Domnul Savaot! Plin este cerul și pământul de slava Ta! Osana întru cei de sus! Binecuvântat este cel ce vine întru numele Domnului! Osana întru cei de sus!

Diaconul stă în dreapta preotului, apără Cinstitele Daruri cu un acoperământ. Preotul zice în taină:

Preotul: Cu aceste fericite Puteri și noi, Iubitorule de oameni, Stăpâne, strigăm și grăim: Sfânt ești și Preasfânt, Tu și Unul-Născut Fiul Tău și Duhul Tău cel Sfânt. Sfânt ești și Preasfânt și slava Ta este plină de măreție. Căci Tu ai iubit lumea Ta atât de mult încât pe Unul-Născut Fiul Tău L-ai dat, ca tot cel ce crede într-Însul să nu piară, ci să aibă viață veșnică. Și Acesta venind și toată rânduiala cea pentru noi plinind, în noaptea întru care a fost vândut și mai vartos Însuși pe Sine S-a dat pentru viața lumii, luând pâinea cu sfintele și preacuratele și fără prihană mâinile Sale, mulțumind și binecuvântând, sfințind și frângând, a dat Sfinților Săi Ucenici și Apostoli, zicând:

Diaconul, ținând orarul cu trei degete de la mâna dreaptă, arată preotului sfântul disc, preotul, arătând cu dreapta Sfântul Agneț, zice:

Preotul: Luați, mâncați, acesta este Trupul Meu, Care se frânge pentru voi spre iertarea păcatelor.

Strana: Amin.

Preotul continuă, zicând în taină:

Preotul: Asemenea și paharul după cină zicând:

Diaconul arată cu orarul sfântul potir, când preotul, arătând cu dreapta spre sfântul potir, zice:

Preotul: Beți dintru acesta toți, acesta este Sângele Meu, al Legii celei noi, Care pentru voi și pentru mulți se varsă, spre iertarea păcatelor.

Strana: Amin.

Preotul continuă zicând în taină:

Preotul: Aducându-ne aminte, așadar, de această poruncă mântuitoare și de toate cele ce s-au făcut pentru noi: de cruce, de groapă, de învierea cea de a treia zi, de suirea la ceruri, de șederea cea de-a dreapta, și de cea de a doua și slăvită iarăși venire.

*Diaconul pune acoperământul deoparte și stând în fața Sfântei Mese ia sfântul disc cu mâna dreaptă, și sfântul potir cu cea stângă, cu mâna dreaptă peste cea stângă în chip de cruce, le înalță deasupra sfântului antimis la ...**Ție Ți-aducem...**, coborându-le, face semnul crucii cu ele deasupra antimisului, în timp ce preotul zice:*

Dacă nu este diacon, preotul face el cele de mai sus.

Preotul: Ale Tale dintru ale Tale, Ție Ți-aducem de toate și pentru toate.

Strana: Pe Tine Te lăudăm, pe Tine Te binecuvântăm, Ție Îți mulțumim, Doamne, și ne rugăm Ție, Dumnezeuul nostru.

În timpul acestei cântări preotul și diaconul se închină de trei ori înaintea Sfintei Mese, zicând:

Clericii: Dumnezeule, curățește-mă pe mine păcătosul și mă miluiește.

Apoi preotul ridicându-și mâinile zice troparul Ceasului al III-lea:

Preotul: Doamne, Cel ce ai trimis pe Preasfântul Tău Duh, în ceasul al treilea, Apostolilor Tăi, pe Acela, Bunule, nu-L lua de la noi, ci ni-L înnoiește nouă, celor ce ne rugăm Ție.

Diaconul: Stih 1: Inimă curată zidește întru mine, Dumnezeule, și duh drept înnoiește întru cele dinlăuntru ale mele.

Preotul și diaconul se pleacă din nou și preotul, ridicându-și mâinile, zice:

Preotul: Doamne, Cel ce ai trimis pe Preasfântul Tău Duh, în ceasul al treilea, Apostolilor Tăi, pe Acela, Bunule, nu-L lua de la noi, ci ni-L înnoiește nouă, celor ce ne rugăm Ție.

Diaconul: Stih 2: Nu mă lepăda de la fața Ta și Duhul Tău cel Sfânt nu-L lua de la mine.

Preotul și diaconul se pleacă din nou și preotul, ridicându-și mâinile, zice:

Preotul: Doamne, Cel ce ai trimis pe Preasfântul Tău Duh, în ceasul al treilea, Apostolilor Tăi, pe Acela, Bunule, nu-L lua de la noi, ci ni-L înnoiește nouă, celor ce ne rugăm Ție.

Diaconul: Slavă Tatălui și Fiului și Sfântului Duh. Și acum și pururea și în vecii vecilor. Amin.

Cuvintele diaconului care urmează nu se spun de către preot când acesta este singur. Când sunt mulți preoți, numai cel dintâi sfințește Cinstitele Daruri.

Preotul zice în taină:

Preotul: Încă aducem Ție această slujbă duhov nicească și fără de sânge, și Te chemăm, Te rugăm și cu umilință la Tine cădem: Trimite Duhul Tău cel Sfânt peste noi și peste aceste Daruri, ce sunt puse înainte.

Diaconul își pleacă capul, arată cu orarul sfânta pâine și zice încet:

Diaconul: Binecuvântează, părinte, sfânta pâine.

Preotul binecuvântează peste Sfântul Agneț, zicând:

Preotul: Și fă, adică, pâinea aceasta, Cinstit Trupul Hristosului Tău.

Diaconul: Amin.

Diaconul arată spre Sfântul Potir și zice:

Diaconul: Binecuvântează, părinte, sfântul potir.

Preotul binecuvântează sfântul potir, zicând:

Preotul: Iar ceea ce este în potirul acesta, Cinstit Sângele Hristosului Tău.

Diaconul: Amin.

Diaconul arată către amândouă Sfintele, și zice:

Diaconul: Binecuvântează-le, părinte, pe amândouă.

Preotul face odată semnul crucii asupra sfântului disc și asupra sfântului potir, zicând:

Preotul: Prefăcându-le cu Duhul Tău cel Sfânt.

Diaconul: Amin, Amin, Amin.

Preotul și diaconul se pleacă de trei ori, până la pământ. Apoi diaconul zice:

Diaconul: Pomenește-mă, părinte, pe mine păcătosul.

Preotul: Să te pomenească Domnul Dumnezeu întru împărăția Sa, totdeauna, acum și pururea și în vecii vecilor.

Diaconul: Amin.

Diaconul apără Sfintele Taine cu acoperământul. Dacă este numai un preot, el acoperă sfântul potir cu un acoperământ mic. Apoi continuă:

Preotul: Pentru ca să fie celor ce se vor împărtăși, spre trezirea sufletului, spre iertarea păcatelor, spre împărtășirea cu Sfântul Tău Duh, spre plinirea împărăției cerurilor, spre îndrăznirea cea către Tine, iar nu spre judecată sau spre osândă.

Încă aducem Ție această slujbă duhovnicească pentru cei adormiți întru credință: strămoși, părinți, patriarhi, prooroci, apostoli, propovăduitori, evangheliști, mucenici, mărturisitori, pustnici și pentru tot sufletul cel drept, care s-a săvârșit întru credință.

*Preotul și diaconul cad în genunchi privind spre dumneze iesel Trup și Sânge al Domnului. Terminându-se la strană imnul **Pe Tine Te lăudăm...**, preotul ridică perdeaua ușilor împărătești și tămâind Sfintele Taine zice:*

Preotul: Mai ales pentru Preasfânta, curata, prea binecuvântata, mărita stăpâna noastră, de Dumnezeu Născătoarea și pururea Fecioara Maria:

Preotul dă cădelnița diaconului care cădește Sfânta Masă împrejur, proscomidarul, altarul, pe preot și pe cei din altar. Dacă preotul slujește singur, el cădește numai în fața Sfintei Mese. Diaconul pune cădelnița la o parte și citește pomelnicul bisericii pentru cei adormiți. În acest timp la strană se cântă Axionul.

Axionul Născătoarei de Dumnezeu

La praznicele împărătești, axionul poate fi altul.

Strana: Cuvine-se cu adevărat să te fericim Născă toare de Dumnezeu, cea pururea feri ci tă și prea nevinovată și maica Dum nezeului nostru. Ceea ce ești mai cinstită decât heruvimii și mai mărită fără de ase mănare decât se rafimii, care fără stricăciune pe Dumnezeu Cuvântul l-ai născut, pe tine cea cu adevărat Născătoare de Dumnezeu te mărim.

Înainte de terminarea Axionului Născătoarei de Dumnezeu se săvârșește sfințirea anafurei. Luând de la diacon vasul cu anafură, preotul îl atinge de sfântul disc și de sfântul potir, zicând în taină:

Preotul: Binecuvântată este anafura sfinților Tăi, Doamne, totdeauna, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin.

Trebuie știut că: anafura se taie de obicei din prescura din care s-a scos Sfântul Agneț. Dacă sunt credincioși mulți și nu ajunge numai o prescură, se poate tăia și prescura a doua, din care s-a scos păticia întru cinstea și pomenirea Preasfintei Născătoare de Dumnezeu. Prin urmare, aceste două prescuri trebuie să fie întregi și mai mari decât celelalte.

Preotul continuă:

Preotul: Pentru Sfântul Ioan Proorocul, Înaintemergătorul și Botezătorul, pentru Sfinții măriții și întru tot lăudații Apostoli, pentru Sfântul (N), a cărui pomenire o săvârșim, și pentru toți sfinții Tăi; cu ale căror rugăciuni, cercetează-ne pe noi, Dumnezeule. Și pomenește pe toți cei adormiți întru nădejdea învierii și a vieții celei de veci și-i odihnește pe dânșii, Dumnezeul nostru, acolo unde strălucește lumina feței Tale.

Încă Te rugăm: Pomenește, Doamne, pe toți episcopii ortodocși, care drept învață cuvântul adevărului Tău, toată preoțimea, cea întru Hristos diaconime și tot cinul preoțesc și monahicesc.

Încă aducem Ție această slujbă duhovnicească pentru toată lumea, pentru sfânta sobornicească și apostolească Biserică; pentru cei ce în curăție și în viață cinstită viețuiesc, pentru **(aici se pomenește cârmuirea țării, după îndrumările Sfântului Sinod)**. Dă lor, Doamne, pașnică ocârmuire, ca și noi, întru liniștea lor, viață pașnică și netulburată să trăim, în toată cucernicia și curăția.

Dacă este timp, preotul citește încet pomelnicele viilor și morților. Pentru cei vii zice:

Pentru mântuirea și iertarea păcatelor robilor lui Dumnezeu (N).

Iar pentru cei morți zice:

Pentru iertarea păcatelor și odihna sufletelor robilor lui Dumnezeu (N), în loc luminat, de unde a fugit toată durerea, întristarea și suspinarea; odihnește-i, Dumnezeul nostru, și-i sălășluiește pe dânșii unde strălucește lumina feței Tale.

Acum preotul și diaconul se spală pe mâini. După terminarea axionului Născătoarei de Dumnezeu, preotul spune cu glas tare:

Preotul: Întâi pomenește, Doamne, pe Prea Fericitul Părintele nostru (N), Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, șpe (Înalt-) Prea Sfințitul (Arhi-) Episcopul (și Mitropolitul) nostru (N)ț, pe care-l dăruiește sfințelor Tale biserici în pace, întreg, cinstit, sănătos, îndelungat în zile, drept învățând cuvântul adevărului Tău.

Strana: Pe toți și pe toate.

Diaconul pomenește încet la proscomidiar pomelnicul bi sericii pentru cei vii. Preotul se roagă în taină:

Preotul: Adu-Ți aminte, Doamne, de orașul (**sau:** de satul, sau: de sfânt locașul) acesta, în care viețuim și de toate orașele și satele și de cei ce cu credință viețuiesc într-însele. Adu-Ți aminte, Doamne, de cei ce călătoresc pe ape, pe uscat și prin aer, de cei bolnavi, de cei ce pățimesc, de cei robiți și de mântuirea lor. Adu-Ți aminte, Doamne, de cei ce aduc daruri și fac bine în sfintele Tale biserici, și își aduc aminte de cei săraci; și trimite peste noi toți milele Tale.

Cu glas tare preotul spune următorul ecfonis:

Preotul: Și ne dă nouă, cu o gură și cu o inimă, a slăvi și a cânta preacinstitul și de mare cuviință numele Tău, al Tatălui și al Fiului și al Sfântului Duh, acum și pururea și în vecii vecilor.

Diaconul înconjoară Sfânta Masă spre colțul din stânga plecându-și capul și preotul îl binecuvântează. Apoi diaconul iese prin ușa dinspre miazănoapte, mergând în mijlocul bisericii pentru rostirea ecteniei.

Strana: Amin.

Preotul, stând în dreptul sfintelor uși se întoarce către cre dincioși și, binecuvântându-i cu mâna, zice ecfonisul:

Preotul: Și să fie milele marelui Dumnezeu și Mântuitorului nostru Iisus Hristos cu voi cu toți.

Strana: Și cu duhul tău.

Se lasă perdeaua.

Ectenia de dinaintea Rugăciunii Domnești

Diaconul: Pe toți sfinții pomenindu-i, iară și iară cu pace, Domnului să ne rugăm.

Strana: Doamne miluiește.

Diaconul: Pentru Cinstitele Daruri ce s-au adus și s-au sfințit, Domnului să ne rugăm.

Ca Iubitorul de oameni, Dumnezeul nostru, Cel ce le-a primit pe Dânsule în sfântul, cel mai presus de ceruri și duhov nicescul Său jertfelnic, întru miros de bună mireasmă duhovnicească, să ne trimită nouă dumneze iescul har și darul Sfântului Duh, să ne rugăm.

Pentru ca să fim izbăviți noi de tot necazul, mânia, primejdia și nevoia, Domnului să ne rugăm.

În timp ce diaconul își urmează ectenia, preotul zice în taină rugăciunea de dinaintea Rugăciunii Domnești:

Diaconul: Apără, mântuiește, miluiește și ne păzește pe noi Dumnezeu cu harul Tău.

Ziua toată desăvârșită, sfântă, în pace și fără de păcat, la Domnul să cerem.

Strana: Dă, Doamne.

Diaconul: Înger de pace, credincios îndreptător al sufletelor și al trupurilor noastre, la Domnul să cerem.

Milă și iertare de păcatele și de greșelile noastre, la Domnul să cerem.

Cele bune și de folos sufletelor noastre și pace lumii, la Domnul să cerem.

Cealaltă vreme a vieții noastre în pace într-o pocăință a o săvârși, la Domnul să cerem.

Sfârșit creștinesc vieții noastre, fără durere, neînfruntat, în pace și răspuns bun la înfricoșătoarea judecată a lui Hristos, să cerem.

Unirea credinței și împărtășirea Sfântului Duh cerând, pe noi înșine și unii pe alții și toată viața noastră lui Hristos Dumnezeu să o dăm.

Strana: Ție, Doamne.

Rugăciunea de dinaintea Rugăciunii Domnești

Preotul: Ție, Stăpâne, Iubitorule de oameni, Îți încredințăm toată viața și nădejdea noastră și cerem și ne rugăm și cu umilință cădem înaintea Ta: Învrednicește-ne să ne împărtășim cu cuget curat, cu cereștile și înfricoșătoarele Tale Taine ale acestor sfinte și duhovnicești mese, spre lăsarea păcatelor, spre iertarea greșelilor spre împărtășirea cu Sfântul Duh, spre moștenirea împărăției cerurilor, spre îndrăznirea cea către Tine, iar nu spre judecată, sau spre osândă.

Cu glas tare preotul zice ecfonisul:

Preotul: Și ne învrednicește pe noi, Stăpâne, cu îndrăznire, fără de osândă, să cutezăm a Te chema pe Tine, Dumnezeu cel ceresc, Tată, și a zice:

Cel mai mare sau strana zice rar și deslușit (dacă nu o cântă credincioșii) rugăciunea:

Rugăciunea Domnească

În timpul rugăciunii, diaconul își pune orarul cruciș peste piept.

Toți: Tatăl nostru, Care ești în ceruri, sfințească-se numele Tău, vie împărăția Ta, facă-se voia Ta, precum în cer așa și pe pământ; pâinea noastră cea spre ființă dă-ne-o nouă astăzi, și ne iartă nouă greșelile noastre, precum și noi iertăm greșelilor noștri, și nu ne duce pe noi în ispită, ci ne izbăvește de cel rău.

Preotul zice ecfonisul:

Preotul: Că a Ta este împărăția și puterea și slava, a Tatălui și a Fiului și a Sfântului Duh, acum și pururea și în vecii vecilor.

Strana: Amin.

Ridicând puțin perdeaua, preotul zice:

Preotul: Pace tuturor.

Strana: Și duhului tău.

Diaconul: Capetele voastre, Domnului să le plecați.

Strana: Ție, Doamne.

Preotul zice în taină rugăciunea de după Rugăciunea Domnească:

Preotul: Mulțumim Ție, Împărate nevăzut, Cel ce toate le-ai făcut cu puterea Ta cea nemăsurată și cu mulțimea milei Tale din neființă la ființă toate le-ai adus. Însuți, Stăpâne, caută din cer spre cei ce și-au plecat Ție capetele lor; că nu le-au plecat trupului și sângelui, ci Ție, înfricoșătorului Dumnezeu. Tu deci, Stăpâne, cele puse înainte nouă tuturor, spre bine le întocmește, după trebuința deosebită a fiecăruia: cu cei ce călătoresc pe ape, pe uscat și prin aer împreună călătorește, pe cei bolnavi îi tămăduiește, Cel ce ești doctorul sufletelor și al trupurilor noastre.

Preotul zice cu glas tare:

Preotul: Cu harul și cu îndurările și cu iubirea de oameni a Unuia-Născut Fiului Tău, cu Care ești binecuvântat, împreună cu Preasfântul și bunul și de viață făcătorul Tău Duh, acum și pururea și în vecii vecilor.

Strana: Amin.

Preotul se roagă în taină:

Preotul: Ia aminte, Doamne Iisuse Hristoase, Dumnezeul nostru, din sfânt locașul Tău și de pe scaunul slavei împărăției Tale și vino ca să ne sfințești pe noi, Cel ce sus împreună cu Tatăl șezi și aici în chip nevăzut, împreună cu noi ești. Și ne învrednicește, prin mâna Ta cea puternică, a ni se da nouă Preacuratul Tău Trup și Scumpul Tău Sânge și prin noi la tot poporul.

Preotul și diaconul se închină de trei ori, zicând în taină de fiecare dată:

Clericii: Dumnezeule, curățește-mă pe mine păcătosul și mă miluiește.

Diaconul sau, dacă nu este diacon, preotul zice cu glas tare:

Diaconul: Să luăm aminte...

Preotul, luând Sfântul Trup cu amândouă mâinile, Îl înalță în semnul Sfintei Cruci, deasupra sfântului disc, zicând :

Preotul: ...Sfintele, sfinților.

Strana: Unul Sfânt, unul Domn, Iisus Hristos, întru slava lui Dumnezeu-Tatăl. Amin.

Sfânta Împărtășanie

Această cântare se schimbă în funcție de zilele săptămânii și se pot zice acum și alte cântări.

Strana: Lăudați-l pe Domnul din ceruri; lăudați-L pe El întru cele înalte. Aliluia, aliluia, aliluia!

Diaconul intră în sfântul altar și stă în dreapta preotului care ia Sfântul Trup în mâini. Diaconul zice:

Diaconul: Sfărâmă, părinte, Sfântul Trup.

Preotul sfărâmă Sfântul Trup în patru părți, cu luare-aminte și cu evlavie, zicând:

Preotul: Se sfărâmă și se împarte Mielul lui Dumnezeu, Cel ce se sfărâmă și nu se desparte, Cel ce se mănâncă pururea și niciodată nu se sfârșește, ci pe cei ce se împărtășesc îi sfințește.

Așează cele patru părți pe sfântul disc în semnul crucii astfel:

Diaconul arată cu orarul sfântul potir, zicând:

Diaconul: Plinește, părinte, sfântul potir.

Preotul ia părticica, însemnată cu IS, face cu dânsa semnul Sfintei Cruci deasupra sfântului potir, și zice:

Preotul: Plinirea potirului credinței Sfântului Duh.

Pune părticica în sfântul potir. Apoi își șterge degetele cu buretele, deasupra sfântului disc.

Diaconul: Amin.

Diaconul ia căldura și zice:

Diaconul: Binecuvântează, părinte, căldura.

Preotul binecuvântează căldura, zicând:

Preotul: Binecuvântată este căldura sfinților Tăi, Doamne, totdeauna, acum și pururea și în vecii vecilor.

Diaconul, sau dacă nu este diacon, preotul zice:

Diaconul: Amin

Diaconul toarnă apoi în chipul Sfintei Cruci atât cât chibzuiește că ajunge să încălzească Sfintele, zicând:

Diaconul: Căldura credinței plină de Duhul Sfânt. Amin.

Preotul împarte cu copia părticica HS în tot atâtea părțicele câți clerici împreună-slujitori sunt. El le pune pe partea de jos a sfântului disc. Cei prezenți fac trei închinăciuni și cer apoi iertare unul de la altul. Apoi preotul zice:

Preotul: Apropie-te, diacone.

Diaconul trecând prin partea de răsărit a Sfintei Mese, vine la stânga preotului. Ținând palmele întinse cruciș, dreapta peste stânga, zice:

Diaconul: Dă-mi mie, părinte, Cinstitul și Preasfântul Trup al Domnului și Dumnezeului și Mântuitorului nostru Iisus Hristos.

Preotul, având buretele între degetele de la mâna stângă, ia una din bucățile din părticica HS și ținând-o deasupra buretelui, o dă diaconului, zicând:

Preotul: Cinstitul și Preasfântul Trup al Domnului și Dumnezeului și Mântuitorului nostru Iisus Hristos se dă ție diaconului (**N**), spre iertarea păcatelor tale și spre viața de veci.

Diaconul, primind părticica din Sfântul Trup în palma dreaptă, răspunde:

Diaconul: Amin. Hristos în mujlocul nostru.

Preotul: Este și va fi.

Diaconul sărută dreapta preotului și se duce în partea de răsărit a Sfintei Mese și plecându-și capul așteaptă să ia și preotul părticica din Sfântul Trup. Preotul pune buretele sub degetul mijlociu al mâinii drepte, între arătător și inelar, iar cu stânga ridică părticica sa și o pune în palma dreaptă, zicând:

Preotul: Cinstitul și Preasfântul Trup al Domnului și Dumnezeului și Mântuitorului nostru Iisus Hristos se dă mie preotului (**N**), spre iertarea păcatelor mele și spre viața de veci.

Își șterge degetele cu buretele, deasupra sfântului disc și așezând palma stânga sub mâna dreaptă, se pleacă înaintea Sfintei Mese și împreună cu diaconul zic în taină rugăciunile dinaintea împărtășirii:

Rugăciunile dinaintea Împărtășaniei

Cred, Doamne, și mărturisesc că Tu ești cu adevărat Hristos, Fiul lui Dumnezeu celui viu, Care ai venit în lume să mântuiești pe cei păcătoși, dintre care cel dintâi

sunt eu. Încă cred că Acesta este însuși Preacurat Trupul Tău și Acesta este însuși Scump Sângele Tău. Deci mă rog Ție: Miluiește-mă și-mi iartă greșelile mele cele de voie și cele fără de voie, cele cu cuvântul sau cu lucrul, cele întru știință și întru neștiință. Și mă învrednicește, fără osândă, să mă împărtășesc cu Preacuratele Tale Taine, spre iertarea păcatelor și spre viața de veci. Amin.

Cinei Tale celei de taină, Fiul lui Dumnezeu, astăzi, părtaș mă primește, că nu voi spune vrăjmașilor Tăi, Taina Ta, nici sărutare Îți voi da ca Iuda, ci ca tâlharul mărturisindu-mă strig Ție: Pomeneste-mă, Doamne, în împărăția Ta.

Nu spre judecată sau spre osândă să-mi fie mie împărtășirea cu Sfintele Tale Taine, Doamne, ci spre tămăduirea sufletului și a trupului.

Preotul și diaconul se împărtășesc, cu particilele pe care le țin în mâini, cu frică și cu toată evlavie, ștergându-și după aceea mâna cu buretele deasupra sfântului antimis.

Preotul, luând cu amândouă mâinile și cu un acoperământ sfântul potir, se împărtășește de trei ori dintr-însul, zicând:

Preotul: Mă împărtășesc eu, robul lui Dumnezeu, preotul (**N**), cu Cinstitul și Sfântul Sânge al Domnului și Dumnezeului și Mântuitorului nostru Iisus Hristos, spre iertarea păcatelor mele și spre viața de veci. Amin.

Apoi își șterge preotul buzele sale și sfântul potir cu acoperământul și zice:

Preotul: Iată S-a atins de buzele mele și va șterge fărădelegile mele și de păcatele mele mă va curăți.

Încă ținând sfântul potir cu un acoperământ, cheamă pe diacon, zicând:

Preotul: Apropie-te, diacone.

Diaconul vine, se închină și zice:

Diacon: Iată vin la nemuritorul Împărat.

Diaconul ia cu stânga colțul liber al acoperământului și îl așează sub bărbie, iar cu dreapta apucă de marginea posterioră a tamentului sfântului potir, spre a înlesni preotului lucrarea, iar preotul îl împărtășește de trei ori, zicând:

Preotul: Se împărtășește robul lui Dumnezeu, diaconul (**N**), cu Cinstitul și Sfântul Sânge al Domnului și Dumnezeului și Mântuitorului nostru Iisus Hristos, spre iertarea păcatelor sale și spre viața de veci.

Și diaconul zice:

Diaconul: Amin.

După ce s-a împărtășit diaconul, preotul zice:

Preotul: Iată s-a atins de buzele tale și va șterge fărădelegile tale și de păcatele tale te va curăți.

Diaconul își șterge apoi buzele și sfântul potir cu aco perământul.

(Tipicul american) Când sunt mai mulți credincioși pregătiți să se împărtășească, sfărâmă cu grijă cele două sfinte părți NI și KA în sfântul potir. Părticica Preasfintei Născătoarei de Dumnezeu, a sfinților, a viilor și a morților nu se pun în potir ci se lasă pe sfântul disc, până ce se vor cumineca toți credincioșii. Când diaconul pune părticelele NI și KA în potir, zice:

(Tipicul românesc) Punând întâi părticelele NI și KA una după alta în sfântul potir, diaconul (sau dacă nu este diacon, preotul), zice:

Diaconul: Învierea lui Hristos văzând, să ne închinăm Sfântului Domnului Iisus, unuia Celui fără de păcat. Crucii Tale ne închinăm, Hristoase, și sfântă Învierea Ta o lăudăm și o slăvim; că Tu ești Dumnezeu nostru, afară de Tine pe altul nu știm, numele Tău numim. Veniți toți credincioșii să ne închinăm sfintei Învierii lui Hristos, că iată a venit prin cruce bucurie la toată lumea. Totdeauna binecuvântând pe Domnul, lăudăm Învierea Lui, că răstignire răbdând pentru noi, cu moartea pe moarte a stricat.

(Tipicul românesc) Când pune în sfântul potir părticica Născătoarei de Dumnezeu, diaconul (dacă nu este diacon, preotul) zice:

Diaconul: Luminează-te, luminează-te, noule Ierusalime, că slava Domnului peste tine a răsărit. Saltă acum și te bucură, Sioane, iar tu, Curată, Născătoare de Dumnezeu, veselește-te întru Învierea Celui născut al tău.

(Tipicul românesc) Când pune în sfântul potir, părticelele pentru cele nouă cete ale sfinților, diaconul (sau dacă nu este diacon, preotul) zice:

Diaconul: O, Paștile cele mari și preasfințite, Hristoase! O, Înțelepciunea și Cuvântul lui Dumnezeu și Puterea! Dă-ne nouă să ne împărtășim cu Tine, mai cu adevărat, în ziua cea neînserată a Împărăției Tale.

(Tipicul românesc) Diaconul sau preotul trage după aceea ușor cu buretele miridele pentru vii și pentru morți, și le pune în sfântul potir, zicând:

Diaconul: Spală, Doamne, păcatele celor ce s-au pomenit aici, cu Cinstit Sângele Tău, pentru rugăciunile sfinților Tăi.

Diaconul sau preoții, ștergând apoi bine sfântul disc și sfântul antimis, ia părticelele rămase și le pune în sfântul potir pe care după aceea îl acoperă. Pune apoi pe sfântul disc Aerul, întocmit, apoi sfânta steluță, iar peste ea acoperământul. După aceea, preotul citește în taină rugăciunea de mulțumire.

* Adesea, predica se ține acum.

Rugăciunea de mulțumire

Preotul: Mulțumim Ție, Stăpâne, Iubitorule de oameni, Dătătorule de bine al sufletelor noastre, că și în ziua de acum ne-ai învrednicit pe noi de cereștile și nemuritoarele Tale Taine. Îndreptează calea noastră, întărește-ne pe noi, pe toți, întru frica Ta; păzește viața noastră, întărește pașii noștri, pentru rugăciunile și mijlocirile măritei Născătoarei de Dumnezeu și pururea Fecioarei Maria și pentru ale tuturor sfinților Tăi.

Preotul și diaconul își spală mâinile. Când se termină pre dca, se ridică perdeaua și se deschid sfintele uși, iar diaconul, închinându-se o dată, primește sfântul potir de la preot și, stând între sfintele uși, înalță potirul și zice:

Diaconul: Cu frică de Dumnezeu, cu credință și cu dragoste să vă apropiați.

Strana: Binecuvântat este Cel ce vine în numele Domnului. Dumnezeu este Domnul și s-a arătat nouă!

*În Săptămâna Luminată strana cântă: **Hristos a înviat...** (o dată).*

Întorcându-se spre sfântul altar, diaconul dă sfântul potir preotului. Credincioșii se apropie, unul câte unul, să se împărtășească cu Sfintele Daruri. Preotul, stând cu fața către ei și ținând în mâini sfântul potir, zice rugăciunile dinaintea împărtășaniei:

Preotul: Cred, Doamne, și mărturisesc..., Cinei Tale celei de taină..., Nu spre judecată sau spre osândă...,

Credincioșii vin unul după altul cu umilință și cu frică, închinându-se și ținând mâinile strânse la piept. Preotul zice fiecăruia:

Preotul: Se împărtășește robul lui Dumnezeu (**N**) cu Cinstitul și Sfântul Trup și Sânge al Domnului și Dumnezeului și Mântuitorului nostru Iisus Hristos, spre iertarea păcatelor lui și spre viața de veci.

*În timpul împărtășirii credincioșilor, strana cântă: **Trupul lui Hristos primiți...** Cinei Tale celei de taină... sau alte cântări.*

Strana: Trupul lui Hristos primiți și din izvorul cel fără de moarte gustați. Aliluia, aliluia, aliiluia!

Cei împărtășii își șterg buzele cu sfântul acoperământ și sărută sfântul potir închinându-se.

La încheierea împărtășirii credincioșilor, preotul, ținând cu amândouă mâinile sfântul potir (sau, de nu este nimeni de împărtășit, luându-l de la diacon) îi binecuvântează pe credincioși cu sfântul potir și zice

Preotul: Mântuiește, Dumnezeule, poporul Tău și binecuvântează moștenirea Ta.

Strana: Am văzut lumina cea adevărată, am pri mit Duhul cel ceresc; am aflat credința cea adevărată, nedespărțitei Treimi închi nându-ne, că Aceasta ne-a mântuit pe noi.

*De la Paști până la Înălțare: **Hristos a înviat...** (o dată)*

De la Înălțare până la Rusalii: Înălțatu-Te-ai întru mărire...

În timpul cântării, preotul pune sfântul potir pe sfântul antimis și diaconul pune în sfântul potir celelalte părțicele de pe sfântul disc.

Preotul tămâiază Sfintele Daruri de trei ori, zicând:

Preotul: Înălță-Te peste ceruri, Dumnezeu, și peste tot pământul slava Ta.

Preotul dă cădelnița diaconului, care le ridică deasupra capului și, trecând prin fața Sfintei Mese, se întoarce spre credincioși arătându-le sfântul disc, apoi îl duce la proscomidiar și-l pune acolo.

Preotul se închină de trei ori în fața Sfintei Mese și zice în taină:

Preotul: Binecuvântat este Dumnezeul nostru...

*Dacă nu este diacon, preotul se închină de trei ori înaintea Sfintei Mese, ia sfântul disc cu mâna stângă și sfântul potir cu mâna dreaptă și ținând sfântul potir deasupra sfântului disc, zice în taină: **Binecuvântat este Dumnezeul nostru...***

*Sfârșindu-se de cântat la strană: **Am văzut Lumina cea adevărată...**, preotul se întoarce către credincioși, zicând cu glas mare:*

Preotul: ...totdeauna, acum și pururea și în vecii vecilor.

Strana: Amin.

Să se umple gurile noastre de lauda Ta, Doamne, ca să laudăm mărire Ta; că ne-ai învrednicit pe noi să ne împărtășim cu sfintele, dumnezeieștile, nemuritoarele, preacuratele și de viață făcătoarele Tale Taine. Întărește-ne pe noi întru sfințenia Ta, toată ziua să ne învățăm dreptatea Ta. Aliluia, aliluia, aliluia!

În timpul acestei cântări, preotul merge la proscomidiar și pune sfântul potir acolo (iar dacă nu este diacon, duce și sfântul disc). Preotul cădește Sfintele de trei ori, nezicând nimic. Diaconul, având capul acoperit, merge în fața sfintelor uși și zice ectenia (dacă nu este diacon, următoarea ectenie se zice de către preot). Preotul se întoarce la Sfânta Masă și strânge sfântul antimis, începând cu partea de răsărit și continuând cu cea de apus, cea de miazăzi și în urmă cea de miazănoapte.

Ectenia de mulțumire

Diaconul: Drepti, primind dumnezeieștile, sfintele, preacuratele, nemuritoarele, cereștile și de viață făcătoarele, înfricoșătoarele lui Hristos Taine, cu vrednicie să mulțumim Domnului.

Strana: Doamne miluiește.

Diaconul: Apără, mântuiește, miluiește și ne păzește pe noi, Dumnezeuule, cu harul Tău.

Strana: Doamne miluiește.

Diaconul: Ziua toată desăvârșită, sfântă, în pace și fără de păcat cerând, pe noi înșine și unii pe alții și toată viața noastră, lui Hristos Dumnezeu, să o dăm.

Strana: Ție, Doamne.

Diaconul merge înaintea icoanei Mântuitorului și așteaptă acolo cu capul plecat, până la sfârșitul rugăciunii amvonului.

Preotul face cruce peste sfântul antimis cu Sfânta Evanghelie, zicând ecfonisul:

Preotul: Că Tu ești sfințirea noastră și Ție slavă înălțăm, Tatălui și Fiului și Sfântului Duh, acum și pururea și în vecii vecilor.

Așează Sfânta Evanghelie pe Sfânta Masă, așa cum era la începutul Sfintei Liturghii.

Strana: Amin.

Preotul, având capul acoperit și privind spre credincioși zice:

Preotul: Cu pace să ieșim.

Strana: Întru numele Domnului.

Diaconul: Domnului să ne rugăm.

Strana: Doamne miluiește.

Preotul, luându-și Liturghierul, iese prin sfintele uși, merge în mijlocul bisericii, face o închinăciune către altar și zice rugăciunea amvonului.

Rugăciunea amvonului

Preotul: Cel ce binecuvântezi pe cei ce Te binecuvântează, Doamne, și sfințești pe cei ce nădăjduiesc întru Tine, mântuiește poporul Tău și binecuvântează moștenirea Ta. Plinirea Bisericii Tale o păzește; sfințește pe cei ce iubesc podoaba casei Tale; Tu pe aceștia îi preamărește cu dumnezeiască puterea Ta; și nu ne lăsa pe noi cei ce nădăjduim întru Tine. Pace lumii Tale dăruiește, bisericilor Tale, preoților, **(aici se pomenește Cărmuirea țării, după îndrumările Sfântului Sinod)** și la tot poporul Tău. Că toată darea cea bună și tot darul desăvârșit de sus este, pogorând de la Tine, Părintele luminilor, și Ție slavă și mulțumire și închinăciune înălțăm, Tatălui și Fiului și Sfântului Duh, acum și pururea și în vecii vecilor.

Strana: Amin.

Dacă credincioșii aduc daruri întru cinstirea și pomenirea Sfântului sau pentru sărbătoare (colivi, brânză și ouă, struguri, pârgă de poame, ori alte roade), se cântă la strană troparele și condacul sărbătorii.

Strana: (Cântarea cuvenită)

Preotul tămâind zice:

Preotul: Domnului să ne rugăm.

Strana: Doamne miluiește.

Preotul, stând lângă daruri, zice cu glas mare rugăciunea potrivită cu felul de daruri (rugăciunile de acest fel se găsesc mai departe în Liturghier).

Preotul: (Zice rugăciunea potrivită din Liturghier)

Strana: Amin.

Strana cântă:

Strana: Fie numele Domnului binecuvântat... **(de 3 ori)**

În Săptămâna Luminată... Hristos a înviat... (de trei ori)

Strana continuă cu Psalmul 33 (de trei ori):

Strana: Bine voi cuvânta pe Domnul...

Preotul se pleacă spre credincioși, în dreapta și în stânga, și intră prin sfintele uși. Diaconul intră prin ușa dinspre miazănoapte. Merg către proscomidiar unde își descoperă și își pleacă capetele amândoi. Preotul zice următoarea rugăciune:

Preotul: Plinirea Legii și a proorocilor Tu însuși fiind, Hristoase, Dumnezeuul nostru, Cel ce ai plinit toată rânduiala părintească, umple de bucurie și de veselie inimile noastre, totdeauna, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin.

Diaconul, din sfintele uși, zice:

Diaconul: Domnului să ne rugăm.

Strana: Doamne miluiește.

Diaconul își descoperă capul, se întoarce la proscomidiar și consumă ce a rămas din Sfintele Taine. El curăță sfântul potir cu vin și apă. Apoi îl șterge cu un ștergar anume pregătit și pune sfântul potir cu celelalte obiecte liturgice.

Preotul, acoperindu-și capul, binecuvântează pe credincioși dintre sfintele uși:

Preotul: Binecuvântarea Domnului peste voi toți cu al Său har și cu a Sa iubire de oameni, totdeauna, acum și pururea și în vecii vecilor.

Strana: Amin.

Otpustul

Preotul se pleacă către icoana Mântuitorului și zice:

Preotul: Slavă Ție, Hristoase Dumnezeule, nădejdea noastră, slavă Ție.

Strana: Slavă. Tatălui și Fiului și Sfântului Duh. Și acum și pururea și în vecii vecilor. Amin.

Doamne miluiește. Doamne miluiește. Doamne miluiește.

Întru numele Domnului, părinte, binecuvântează.

Preotul: Cel ce a înviat din morți...; **iar de nu va fi duminică zice:** Hristos, Adevăratul Dumnezeu nostru, pentru rugăciunile Preacuratei Maicii Sale, ale Sfinților, măriților și întru tot lăudaților Apostoli, ale Sfântului (N) **(al cărui hram îl poartă biserica)**, ale celui între sfinți Părintelui nostru Ioan Gură de Aur, arhiepiscopul Constantinopolului, ale Sfântului (N), a cărui pomenire o săvârșim, ale Sfinților și dreptilor dumnezeiești Părinți Ioachim și Ana și pentru ale tuturor sfinților, să ne miluiască și să ne mântuiască pe noi, ca un bun și de oameni iubitor.

Strana: Amin.

Preotul se întoarce cu fața spre icoana Mântuitorului și zice:

Preotul: Pentru rugăciunile sfinților părinților noștri, Doamne Iisuse Hristoase, Dumnezeu nostru, miluiește-ne pe noi.

Strana: Amin.

Preotul se întoarce în altar și închide sfintele uși și perdeaua. Ieșind prin ușa diaconului, el (sau altcineva anume rânduit) împarte anafura credincioșilor. Când se termină aceasta, se întoarce în altar și, dacă nu este diacon, el însuși consumă Sfintele Taine. Preotul și diaconul își scot veșmintele și zic rugăciunile de mulțumire.

Rugăciunile înainte de Împărtășire

Rugăciunea întâi

a Sfântului Vasile cel Mare

Stăpâne Doamne, Iisuse Hristoase, Dumnezeu nostru, Cel ce ești izvorul vieții și al nemuririi, Făcătorul a toată făptura văzută și nevăzută, Fiul Tatălui Celui fără

de început, Cel ce ești împreună-veșnic cu Dânsul și împreună fără de început, Care pentru multa bunătate, în zilele cele din urmă, ai purtat Trup și Te-ai răstignit, și Te-ai jertfit pentru noi cei nemulțumitori și nerecunoscători și cu Sângele Tău ai înnoit firea noastră cea stricată prin păcat, Însuți Împărate, Cel ce ești fără de moarte, primește și pocăința mea, a păcătosului, și pleacă urechea Ta către mine și ascultă graiurile mele, că am greșit, Doamne; greșit-am la cer și înaintea Ta și nu sunt vrednic a căuta spre înălțimea slavei Tale. Că am mâniat bunătatea Ta, călcând învățăturile Tale și neascultând poruncile Tale. Ci tu, Doamne, fără răutate fiind, îndelung-răbdător și mult-milostiv, nu m-ai dat pe mine să pier cu fărădelegile mele, în tot chipul așteptând întoarcerea mea. Că Tu ai zis, Iubitorule de oameni, prin proorocul Tău: "Cu vrere nu voiesc moartea păcătosului, ci să se întoarcă și să fie viu". Că nu vrei, Stăpâne, să pierzi făptura mâinilor Tale, nici nu voiești pierderea oamenilor, "ci vrei ca toți să se mântuiască și la cunoștința adevărului să vină". Pentru aceasta și eu, deși sunt nevrednic cerului și pământului și acestei vieți trecătoare, pentru că m-am supus cu totul păcatului și m-am făcut rob dezmiardărilor și am necinstit chipul Tău, dar fiind făptura și zidirea Ta, nu deznădăduiesc de a mea mântuire, eu ticălosul, ci nădăduind în milostivirea Ta cea fără de margini, vin către Tine: Primește-mă deci și pe mine, Iubitorule de oameni Hristoase, ca pe desfrânata și ca pe tâlharul, ca pe vameșul și ca pe fiul cel pierdut, și ridică sarcina cea grea a păcatelor mele, Cel ce ridici păcatul lumii și tămăduiești neputințele oamenilor; Cel ce chemi la Tine pe cei osteniți și împovărați și le dai odihnă; Cel ce n-ai venit să chemi la pocăință pe cei drești, ci pe cei păcătoși, și mă curățește de toată necurăția trupului și a sufletului. Învață-mă să săvârșesc sfințenie întru frica Ta, ca, întru curată mărturisirea cugetului meu primind părțica Sfintelor Tale Taine, să mă unesc cu Sfântul Tău Trup și Sânge, și să Te am pe Tine locuind și petrecând întru mine împreună cu Tatăl și cu Sfântul Duh. Așa, Doamne, Iisuse Hristoase, Dumnezeuul meu, să nu-mi fie mie spre osândă împărtășirea preacuratelor și de viață făcătoarelor Tale Taine, nici să ajung neputincios cu sufletul și cu trupul, împărtășindu-mă cu nevrednicie; ci dă-mi, până la suflarea mea cea mai de pe urmă, fără de osândă să primesc părțica Sfintelor Tale Taine, spre împărtășirea cu Duhul Sfânt, ca merinde pentru viața de veci și răspuns bineprimit la înfricoșătorul Tău scaun de judecată, ca și eu, dimpreună cu toți aleșii Tăi, să fiu părtaș bunătăților Tale celor nestrucăcioase, pe care le-ai gătit, Doamne, celor ce Te iubesc pe Tine, întru care ești preaslăvit în vecii vecilor. Amin.

Rugăciunea a doua

a Sfântului Ioan Gură de Aur

Doamne, Dumnezeuul meu, știu că nu sunt vrednic, nici în stare ca să intri sub acoperământul casei sufletului meu, pentru că este cu totul pustiu și surpat și nu afli în mine loc potrivit ca să-Ți pleci capul. Ci, precum din înălțime Te-ai plecat pentru noi, pleacă-Te și acum spre smerenia mea. Și precum ai binevoit a Te culca în peșteră și în ieslea necuvântătoarelor, așa binevoiește a intra și în ieslea necuvântătorului meu suflet și în întinatul meu trup. Și precum n-ai socotit lucru nevrednic a intra și a cina împreună cu păcătoșii în casa lui Simon cel lepros, așa

binevoiește a intra în casa smeritului, leprosului și păcătosului meu suflet. Și precum n-ai îndepărtat pe desfrânată cea păcătoasă, cea asemenea mie, care a venit și s-a atins de Tine, așa Te milostivește și de mine păcătosul, care vin să mă ating de Tine. Și precum nu Te-ai scârbit de întinată și necurată ei gură, ce Te-a sărutat, așa nu Te scârbi nici de întinată și mai necurată mea gură, nici de buzele mele cele necurate și pângărite și de limba mea cea cu totul necurată. Ci să-mi fie mie cărbunele preasfântului Tău Trup și al scumpului Tău Sânge, spre sfințire și spre luminare, spre însănătoșirea smeritului meu suflet și trup, spre ușurarea greutății greșelilor mele celor multe, spre pază de toată lucrarea diavolească, spre îndepărtarea și mutarea răului și vicleanului meu obicei, spre omorârea patimilor, spre plinirea poruncilor Tale, spre adăugirea dumnezeiescului Tău har și spre dobândirea împărăției Tale. Că nu vin la Tine ca un nepăsător, Hristoase Dumnezeule, ci încrezându-mă în bunătatea Ta cea nespusă și ca nu cumva rămânând departe prea multă vreme de împărțășirea Ta, să fiu prins de lupul cel înțelegător. Pentru aceasta mă rog Ție, Cel ce singur ești sfânt, Stăpâne: Sfințește-mi sufletul și trupul, mintea și inima, răunchii și măruntaiele; înnoiește-mă tot și înrădăcinează frica Ta întru mădularele mele și sfințenia Ta fă-o neștearsă de la mine. Și-mi fii mie ajutor și folositor, îndreptând în pace viața mea și învrednicindu-mă a sta de-a dreapta Ta, cu sfinții Tăi, pentru rugăciunile și mijlocirile Preacuratei Maicii Tale și ale slujitorilor Tăi celor fără de trup, ale preacuratelor puteri, și pentru ale tuturor sfinților, care din veac au bineplăcut Ție. Amin.

Rugăciunea a treia

a Sfântului Simeon Metafrastul

Doamne, Cel ce singur ești curat și fără stricăciune, Care pentru nespusa milostivire a iubirii de oameni ai luat toată firea noastră din curatele și fecioreștile sângiurii ale celei ce Te-a născut pe Tine mai presus de fire, cu venirea Dumnezeiescului Duh și cu bunăvoirea Tatălui Celui de-a pururea veșnic, Hristoase Iisuse, înțelepciunea lui Dumnezeu, pacea și puterea; Cel ce ai primit cu trupul Tău patimile cele de viață făcătoare și mântuitoare: crucea, piroanele, sulita, moartea, omoară-mi patimile cele trupești, care îmi strică sufletul. Cel ce cu îngroparea Ta ai prădat împărăția iadului, îngroapă-mi sfaturile mele cele viclene prin gânduri bune și risipește duhurile cele viclene. Cel ce cu învierea Ta cea de a treia zi și de viață purtătoare ai ridicat pe strămoșul cel căzut, ridică-mă și pe mine cel ce am alunecat în păcat, punându-mi înainte chipuri de pocăință. Cel ce cu preaslăvită înălțarea Ta la cer ai îndumnezeit trupul pe care L-ai luat și L-ai cinstit cu șederea de-a dreapta Tatălui, învrednicește-mă prin împărțășirea Sfințelilor Tale Taine să dobândesc partea de-a dreapta a celor mântuiți. Cel ce prin pogorârea Mângâietorului Duh ai făcut vase de cinste pe sfinții Tăi ucenici, arată-mă și pe mine a fi locaș al venirii Lui. Cel ce vei veni iarăși să judeci toată lumea întru dreptate, binevoiește să Te întâmpin și eu pe nori, pe Tine, Judecătorul și Făcătorul meu, împreună cu toți sfinții Tăi, ca neîncetat să Te slăvesc și să Te laud pe Tine, împreună cu Părintele Tău cel fără de început și cu

Preasfântul și bunul și de viață făcătorul Tău Duh, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin.

Rugăciunea a patra

a Sfântului Simeon Metafrastul

Precum voi sta înaintea înfricoșătorului și nefățarnicului Tău scaun de judecată, Hristoase Dumnezeule, primind întrebare și dând răspuns de relele ce am făcut, așa și astăzi, mai înainte de a sosi ziua osândirii mele, stând la sfântul Tău altar, înaintea Ta și înaintea înfricoșătorilor și sfinților Tăi îngeri, fiind înduplecat de mărturia cugetului, pun înainte faptele mele cele rele și fărădelegile, dându-le pe față și vădindu-le. Ci vezi, Doamne, smerenia mea și-mi iartă toate păcatele mele; vezi, că s-au înmulțit mai mult decât perii capului meu fărădelegile mele. Căci ce rău n-am săvârșit? Ce păcat n-am făcut? Ce rău nu mi-am închipuit în sufletul meu? Că iată și cu faptele am făcut desfrânare și preadesfrânare, mândrie, trufie, batjocură, hulă, vorbă deșartă, înfierbântare la răs, beție, lăcomie a pântecelui, mâncare fără măsură, răutate, pizmă, iubire de argint, iubire de avuție, cămătărie, iubire de mine însumi, iubire de mărire, hrăpire, nedreptate, agonisire de rușine, invidie, grăire de rău, fărădelege; toate simțirile și toate mădularele mi le-am întinat și le-am stricat și de nici o treabă le-am făcut, ajungând cu totul sălaș diavolului. Și știi, Doamne, că fărădelegile mele au covârșit capul meu, dar mulțimea îndurărilor Tale este neasemănată, și mila bunătății Tale cea fără de răutate este nespusă și nu este nici un păcat care să biruiască iubirea Ta de oameni. Pentru aceasta, preaminunate Împărate, fără de răutate Doamne, fă minunate milele Tale spre mine păcătosul; arată-mi puterea bunătății Tale, arată-mi tăria milostivirii Tale celei îndurate și mă primește pe mine păcătosul, cel ce mă întorc; primește-mă cum ai primit pe fiul cel pierdut, pe tâlharul și pe desfrânata. Primește-mă pe mine cel ce peste măsură Ți-am greșit și cu cuvântul și cu lucrul și cu pofta cea fără de cale și cu gândul cel dobitocesc. Și precum ai primit pe cei ce au venit în ceasul al unsprezecelea, care nimic vrednic n-au lucrat, așa mă primește și pe mine, păcătosul; că mult am greșit și m-am spurcat și am scârbit Duhul Tău cel Sfânt și am mâniat milostivirea Ta cea iubitoare de oameni, cu lucrul, cu cuvântul și cu gândul, noaptea și ziua, pe față și într-ascuns, cu voie și fără de voie. Și știi că vei pune înaintea mea păcatele mele în același chip în care le-am făcut și mă vei întreba de cele ce cu știință, fără de iertare, am greșit. Ci, Doamne, nu cu judecata Ta cea dreaptă, nici cu mânia Ta să mă mustri pe mine și nici cu urgia Ta să mă pedepsești. Miluiește-mă, Doamne, că nu sunt numai neputincios, ci și zidirea Ta sunt. Că Tu, Doamne, ai întărit peste mine frica Ta, dar eu am făcut răutate înaintea Ta. Ție Unuia am greșit; dar Te rog să nu intri la judecată cu robul Tău. Că de vei căuta la fărădelegi, Doamne, Doamne, cine va putea sta înaintea Ta? Că eu sunt adâncul păcatului și nu sunt vrednic, nici în stare a căuta și a privi înălțimea cerului, din pricina mulțimii păcatelor mele, celor fără de număr; că toate lucrurile rele și închipuirile și meșteșugirile diavolești, toată răutatea iadului, îndemnurile spre păcat, dezmierdările și alte patimi nenumărate n-au lipsit de la mine. Căci, cu ce fel de păcate nu m-am stricat? De care rele n-am fost prins? Tot păcatul l-am făcut, toată desfătarea

neiertată am lăsat să intre în sufletul meu. Netrebnic m-am făcut înaintea Ta, Dumnezeul meu, și înaintea oamenilor. Cine mă va ridica pe mine, cel ce am căzut întru atâtea păcate rele? Doamne, Dumnezeul meu, spre Tine nădăjduiesc. De mai este pentru mine nădejde de mântuire, de biruiește iubirea Ta de oameni mulțimea fărădelegilor mele, fii mie Mântuitor și după îndurările și milele Tale slăbește, lasă, iartă toate câte am greșit Ție; că s-a umplut de multe rele sufletul meu și nu aflu întru mine nădejde de mântuire. Miluiește-mă, Dumnezeule, după mare mila Ta, și să nu-mi răsplătești mie după faptele mele, ci întoarce-mă, sprijinește-mă, izbăvește sufletul meu de relele ce au crescut într-însul și de agonisirile lui cele cumplite. Miluiește-mă pentru mila Ta, ca unde s-a înmulțit păcatul să prisosească harul Tău, și să Te laud și să Te slăvesc în toate zilele vieții mele. Că Tu ești Dumnezeul celor ce se pocăiesc și Mântuitorul celor ce greșesc și Ție slavă înălțăm, împreună și Părintelui Tău Celui fără de început și Preasfântului și bunului și de viață făcătorului Tău Duh, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin.

Rugăciunea a cincea

a Sfântului Ioan Damaschin

Stăpâne Doamne, Iisuse Hristoase, Dumnezeul nostru, Cel ce singur ai putere a ierta păcatele oamenilor, ca un bun și iubitor de oameni, treci cu vederea toate greșelile mele cele cu știință și cu neștiință, și mă învrednicește să mă împărtășesc, fără de osândă, cu dumnezeieștile, preaslăvitele, preacuratele și de viață făcătoarele Tale Taine, nu spre osândă, nici spre adăugirea păcatelor, ci spre curățire și sfințire și spre dobândirea vieții și împărăției ce va să fie, spre zid și ajutor, spre izgonirea celor potrivnici și spre pierderea greșelilor mele celor multe; că Tu ești Dumnezeul milei și al îndurărilor și al iubirii de oameni și Ție slavă înălțăm, împreună și Tatălui și Duhului Sfânt, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin.

Rugăciunea a șasea

a Sfântului Vasile cel Mare

Știu, Doamne, că mă împărtășesc cu nevrednicie cu preacuratul Tău Trup și scump Sângele Tău, și vinovat sunt, și osândă mie însumi mănânc și beau, neputându-mi da seama, precum se cuvine, de Trupul și Sângele Tău, Hristoase, Dumnezeul meu. Ci îndrăznind spre îndurările Tale, mă apropii de Tine, Cel ce ai zis: "Cel ce mănâncă Trupul Meu și bea Sângele Meu întru Mine rămâne și Eu întru dânsul". Deci, milostivește-Te, Doamne, și nu mă pedepsi pe mine păcătosul, ci fă cu mine după mila Ta. Și să-mi fie mie Sfintele Tale Taine spre tămăduire și curățire, spre luminare și pază, spre mântuirea și sfințirea sufletului și a trupului; spre izgonirea a toată nălucirea, a faptei celei rele și a lucrării diavolești, care se lucrează cu gândul întru mădularele mele; spre îndrăznirea și dragostea cea către Tine, spre îndreptarea și întărirea vieții, spre înmulțirea faptei celei bune și a desăvârșirii, spre plinirea poruncilor și spre împărtășirea cu

Sfântul Duh, ca merinde pentru viața de veci și spre răspuns bine primit la înfricoșătorul Tău scaun de judecată, iar nu spre certare sau spre osândă.

Rugăciunea a șaptea

a Sfântului Simeon Noul Teolog

Din buze spurcate, din inimă pângărită, din limbă necurată, din suflet spurcat, primește-mi rugăciunea, Hristoase al meu, și neînlăturându-mi nici cuvintele, nici obișnuințele, nici nerușinarea, dă-mi mie a grăi cu îndrăzneală cele ce voiesc, Hristoase al meu, și mai vârtos mă și învață ce mi se cuvine a face și a grăi. Greșit-am mai mult decât desfrânata, care aflând unde sălășluiești, cumpărând mir, cu îndrăzneală a venit să ungi picioarele Tale, ale Stăpânului meu Hristos și Dumnezeului meu. Cum pe aceea, apropiindu-se din inimă, n-ai lepădat-o, nici de mine nu Te scârbi, Cuvinte, ci dă-mi să țin și să sărut picioarele Tale și cu izvor de lacrimi, ca și cu niște mir de mult preț, cu îndrăzneală să le ung. Spală-mă cu lacrimile mele, curățește-mă cu ele, Cuvinte. Iartă-mi greșelile și îmi dă îndreptare. Știi mulțimea răutăților mele, știi și bubele mele și rănile mele le vezi, dar și credința mi-o știi, voința mi-o vezi și suspinurile mi le auzi. Nu se ascunde înaintea Ta, Doamne, Dumnezeul meu, Făcătorul și Izbăvitorul meu, nici picătura de lacrimi nici din picătură vreo parte. Cele încă nesăvârșite de mine le-au cunoscut ochii Tăi și în cartea Ta se află scrise și cele încă nefăcute de mine. Vezi smerenia mea, vezi-mi osteneala câtă este și toate păcatele mi le iartă, Dumnezeule a toate; încât cu inima curată, cu gândul înfricoșat și cu sufletul smerit să mă împărtășesc cu Tainele Tale cele preacurate și preasfinte, cu care se îndumnezeiește și se face viu tot cel ce mănâncă și bea din ele cu inimă curată; că Tu ai zis, Stăpânul meu: "Cel ce mănâncă Trupul Meu și bea Sângele Meu întru Mine rămâne și Eu întru dânsul". Cu totul adevărat este cuvântul Stăpânului și Dumnezeului meu, că cel ce se împărtășește cu Darurile cele dumnezeiești și îndumnezeitoare nu este singur, ci cu Tine, Hristoase al meu, Cel ce ești din Lumina cea cu trei străluciri, Care luminează lumea. Deci, pentru ca să nu rămân singur, fără de Tine, Dătătorule de viață, suflarea mea, viața mea, bucuria mea, mântuirea lumii, pentru aceasta m-am apropiat de Tine, precum vezi, cu lacrimi și cu sufletul umilit. Mă rog să iau izbăvire de greșelile mele și să mă împărtășesc fără de osândă cu Tainele Tale cele dătătoare de viață și fără de prihană, ca să rămân precum ai zis, cu mine, cel de trei ori ticălos, ca să nu mă răpească cu vicleșug înșelătorul, aflându-mă depărtat de harul Tău, și înșelându-mă să mă depărteze și de îndumnezeitoarele Tale cuvinte. Pentru aceasta cad înaintea Ta și cu căldură strig către Tine: Precum pe fiul cel pierdut și pe desfrânata, care au venit la Tine, i-ai primit, așa mă primește și pe mine, desfrânatul și spurcatul, Milostive, care cu suflet umilit vin acum la Tine. Știu, Mântuitorule, că altul ca mine n-a greșit Ție, nici a făcut faptele pe care le-am făcut eu. Dar și aceasta știu, că mărimea greșelilor mele și mulțimea păcatelor mele nu covârșesc răbdarea cea multă a Dumnezeului meu, nici iubirea Lui de oameni cea înaltă; ci pe cei ce fierbinte se pocăiesc, cu mila îndurării îi curățești și îi luminezi și cu lumina îi unești, părtași Dumnezeirii Tale făcându-i fără pizmuire; și lucru străin de gândurile îngerești și omenești vorbești cu ei, de multe ori, ca și cu niște prieteni

ai Tăi adevărați. Acestea mă fac îndrăzneț, acestea îmi dau aripi, Hristoase al meu, și punându-mi nădejdea în multele Tale binefaceri față de noi, bucurându-mă și cutremurându-mă, cu focul mă împărtășesc, iarbă uscată fiind eu, și - străină minune! - mă răcoresc nears, ca rugul de demult care aprins fiind, nu se mistuia. Pentru aceasta, cu gând mulțumitor și cu mulțumitoare inimă, cu mulțumitoare mădulare ale sufletului și ale trupului meu mă închin și Te măresc și Te preaslăvesc pe Tine, Dumnezeuul meu, Cel ce cu adevărat ești binecuvântat, acum și în veci. Amin.

Rugăciunea a opta

a Sfântului Ioan Gură de Aur

Dumnezeule, slăbește, lasă, iartă-mi toate greșelile câte Ți-am greșit Ție, sau cu cuvântul sau cu lucrul sau cu gândul, cu voie sau fără de voie, cu știință sau cu neștiință, toate mi le iartă ca un bun și de oameni iubitor. Și pentru rugăciunile Preacuratei Maicii Tale, ale slujitorilor Tăi îngeri, ale sfințelor Puteri și ale tuturor sfinților care Ți-au bineplăcut Ție din veac, binevoiește ca fără de osândă să primesc sfântul și preacuratul Tău Trup și scumpul Tău Sânge spre tămăduirea sufletului și a trupului și spre curățirea gândurilor mele celor rele. Că a Ta este împărăția și puterea și slava, a Tatălui și a Fiului și a Sfântului Duh, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin.

Rugăciunea a noua

a Sfântului Ioan Gură de Aur

Nu sunt vrednic, Stăpâne Doamne, să intri sub acoperământul sufletului meu, ci de vreme ce Tu, ca un iubitor de oameni, vrei să locuiești întru mine, îndrăznind mă apropii. Poruncește-mi și voi deschide ușile pe care Tu Însuși le-ai zidit și intră cu iubirea Ta de oameni, pe care pururea o ai. Intră și luminează cugetul meu cel întunecat. Și cred că aceasta vei face; că n-ai îndepărtat pe desfrânata care a venit la Tine cu lacrimi, nici pe vameșul care s-a pocăit nu l-ai alungat, nici pe tâlharul care a cunoscut împărăția Ta, nu l-ai izgonit, nici pe prigonitorul Pavel, care s-a pocăit, nu l-ai lăsat cum era; ci pe toți care au venit la Tine cu pocăință i-ai rânduit în ceata prietenilor Tăi, cel ce singur ești binecuvântat, totdeauna, acum și în vecii nesfârșiți. Amin.

Rugăciunea a zecea

a Sfântului Ioan Gură de Aur

Doamne Iisuse Hristoase, Dumnezeuul meu, slăbește, lasă, milostivește-Te și-mi iartă mie păcătosului, netrebnicului și nevrednicului robului Tău căderile în păcat, smintelile și greșelile mele toate câte am păcătuit față de Tine, din tinerețile mele până în ziua și ceasul de acum, fie cu știință, fie din neștiință, cu cuvântul, sau cu fapta, sau cu gândul, sau cu cugetul, cu deprinderile și cu toate simțurile mele. Și, pentru rugăciunile Celei ce fără de prihană Te-a născut pe

Tine, ale Preacuratei și pururea Fecioarei Maria, Maicii Tale, singura nădejde neînfruntată și ocrotitoare și izbăvitoare a mea, învrednicește-mă fără de osândă să mă împărtășesc cu preacuratele, nemuritoarele, de viață făcătoarele și înfricoșătoarele Tale Taine, spre iertarea păcatelor și spre viața de veci, spre sfințire, spre luminare, spre tărie, spre vindecare și spre sănătatea sufletului și a trupului și spre ștergerea și pierderea cu totul a cugetelor, a gândurilor și a deprinderilor mele celor rele, și a nălucirilor de noapte ale duhurilor celor viclene și întunecate. Că a Ta este împărăția și puterea, slava, cinstea și închinăciunea, împreună cu Tatăl și cu Duhul Sfânt, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin.

Rugăciunea a unsprezecea

a Sfântului Ioan Damaschin

Înainte ușilor casei Tale stau și de gândurile cele rele nu mă depărtez. Ci Tu, Hristoase Dumnezeule, Care ai îndreptat pe vameșul și ai miluit pe cananeanca și ai deschis tâlharului ușile raiului, deschide-mi și mie îndurările iubirii Tale de oameni și mă primește pe mine cel ce vin să mă ating de Tine, ca pe desfrânata și ca pe cea cu scurgerea de sânge. Că aceasta atingându-se de marginea hainei Tale, prea lesne a luat tămăduire, iar aceea, cuprinzând preacuratele Tale picioare, a dobândit dezlegare de păcate. Iar eu, ticălosul, întreg trupul Tău cutezând a-L primi, să nu fiu ars, ci mă primește ca și pe dânsule și-mi luminează simțirile cele sufletești, arzând nelegiuirile păcatelor mele, pentru rugăciunile Celei ce fără de sămânță Te-a născut pe Tine, și ale puterilor cerești, că binecuvântat ești în vecii vecilor. Amin.

Rugăciunea a douăsprezecea

a Sfântului Ioan Gură de Aur

Cred, Doamne, și mărturisesc că Tu ești cu adevărat Hristos, Fiul lui Dumnezeu celui viu, Care ai venit în lume să mântuiești pe cei păcătoși, dintre care cel dintâi sunt eu. Încă cred că acesta este însuși preacurat Trupul Tău și acesta este însuși scump Sângele Tău. Deci, mă rog Ție: Miluiește-mă și-mi iartă greșelile mele cele de voie și cele fără de voie, cele cu cuvântul sau cu lucrul, cele cu știință și cu neștiință. Și mă învrednicește fără de osândă, să mă împărtășesc cu preacuratele Tale Taine, spre iertarea păcatelor și spre viața de veci. Amin.

Rugăciunile de mulțumire după dumnezeiasca Împărtășire

Rugăciunea Sfântului Vasile cel Mare

Mulțumesc Ție, Doamne Dumnezeul meu, că nu m-ai lepădat pe mine păcătosul, ci părtaș a fi Sfintelor Tale Taine m-ai învrednicit. Mulțumesc Ție că pe mine, nevrednicul, a mă împărtăși cu preacuratele Tale Daruri m-ai învrednicit. Ci,

Stăpâne, Iubitorule de oameni, Care pentru noi ai murit și ai înviat și ai dăruit nouă aceste înfricoșătoare și de viață făcătoare Taine, spre binefacerea și sfințirea sufletelor și a trupurilor noastre, dă să-mi fie și mie acestea spre tămăduirea sufletului și a trupului, spre izgonirea a tot potrivnicului, spre luminarea ochilor inimii mele, spre împăcarea sufleteștilor mele puteri, spre credință neînfruntată, spre dragoste nefățarnică, spre desăvârșirea înțelepciunii, spre paza poruncilor Tale, spre adăugirea dumnezeiescului Tău har și spre dobândirea împărăției Tale. Ca întru sfințenia Ta cu acestea fiind păzit, să pomenesc harul Tău pururea și să nu mai viez mie, ci Ție, Stăpânului și Binefăcătorului nostru. Și așa, ieșind dintru această viață întru nădejdea vieții celei veșnice, să ajung la odihna cea de-a pururea, unde este glasul cel neîncetat al celor ce Te laudă și dulceața cea fără de sfârșit a celor ce văd frumusețea cea nespusă a feței Tale. Că Tu ești dorirea cea adevărată și veselia cea nespusă a celor ce Te iubesc, Hristoase, Dumnezeuul nostru, și pe Tine Te laudă toată făptura în veci. Amin.

Rugăciunea a doua a Sfântului Vasile cel Mare

Stăpâne, Hristoase Dumnezeule, Împăratul veacurilor și Făcătorul tuturor, mulțumesc Ție pentru toate bunătățile câte mi-ai dat mie și pentru împărtășirea cu preacuratele și de viață făcătoarele Tale Taine. Deci, mă rog Ție, Bunule și Iubitorule de oameni, păzește-mă sub acoperământul Tău și sub umbra aripilor Tale, și-mi dăruiește până la suflarea cea mai de pe urmă cu cuget curat și cu vrednicie să mă împărtășesc cu Sfintele Tale Taine, spre iertarea păcatelor și spre viața de veci. Că Tu ești Pâinea vieții, Izvorul sfințirii, Dătătorul bunătăților și Ție slavă înălțăm, împreună și Părintelui și Sfântului Duh, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin.

Rugăciunea a treia,

a Sfântului Simeon Metafrastul

Cel ce de bunăvoie mi-ai dat mie spre hrană Trupul Tău, foc fiind, care arde pe cei nevrednici, să nu mă arzi pe mine, Făcătorul meu, ci mai vârtos intră în alcătuirea mădularelor mele și întru toate încheieturile, în rărunchi și în inimă și arde spinii tuturor păcatelor mele; curățește-mi sufletul; sfințește-mi gândurile și oasele; numărul deplin al celor cinci simțuri îl luminează; peste tot mă pătrunde cu frica Ta; pururea mă acoperă și mă apără și mă păzește de tot lucrul și cuvântul pierzător de suflet; curățește-mă, spală-mă și mă îndreptează; înțelepțește-mă și mă luminează; arată-mă locaș numai al Duhului Tău și să nu mai fiu sălaș păcatului, ci Ție casă, prin primirea Împărtășaniei. Ca de foc să fugă de mine tot lucrul rău, toată patima. Rugători aduc pentru mine pe toți sfinții, pe mai-marii cetelor celor fără de trup, pe Înaintemergătorul Tău, pe înțelepții Apostoli și cu aceștia și pe Preacinstita și Preacurata Maica Ta, ale căror rugăciuni primește-le, Milostive Hristoase al meu, și pe mine, slujitorul Tău, fiu al luminii mă fă; că Tu însuși ești, Bunule, sfințirea și luminarea sufletelor noastre și Ție, după cuviință, ca unui Dumnezeu și Stăpân, toți slavă Îți înălțăm în toate zilele. Amin.

Rugăciunea Sfântului Chiril al Alexandriei

Trupul Tău cel sfânt, Doamne Iisuse Hristoase, Dumnezeul meu, să-mi fie mie spre viața de veci, și Sângele Tău cel scump, spre iertarea păcatelor. Și să-mi fie mie Euharistia aceasta spre bucurie, spre sănătate și spre veselie. Și la înfricoșătoarea și a doua venire a Ta, învrednicește-mă pe mine păcătosul să stau de-a dreapta slavei Tale, pentru rugăciunile Preacuratei Maicii Tale și ale tuturor sfinților Tăi. Amin.

Rugăciunea către

Preasfânta Născătoare de Dumnezeu

Preasfântă Stăpână, Născătoare de Dumnezeu, care ești lumina întunecatului meu suflet, nădejdea, acoperământul, scăparea, mângâierea și bucuria mea, mulțumesc ție, că m-ai învrednicit pe mine, nevrednicul, să fiu părtaș preacuratului Trup și scumpului Sânge al Fiului tău. Ci tu, care ai născut Lumina cea adevărată, luminează-mi ochii cei înțelegători ai inimii. Ceea ce ai născut izvorul nemuririi, înviază-mă pe mine, cel omorât de păcat. Ceea ce ești Maica iubitoare de milostivire a Dumnezeului celui milostiv, miluiește-mă și dă umilință și zdrobire inimii mele și smerenie gândurilor mele și ridicare din robia cugetelor mele. Și mă învrednicește până la sfârșitul vieții fără de osândă să primesc sfințirea Preacuratelor Taine, spre tămăduirea sufletului și a trupului. Și-mi dă, Stăpână, lacrimi de pocăință și de mărturisire, ca să te laud și să te măresc pe tine în toate zilele vieții mele, că binecuvântată și preamărită ești în veci. Amin.

Rugăciunea Sfântului Simeon

Acum liberează pe robul Tău, Stăpâne, în pace, după cuvântul Tău, căci văzură ochii mei mântuirea Ta, pe care ai gătit-o înaintea feței tuturor popoarelor; luminează spre descoperirea neamurilor și slavă poporului Tău Israel.

Sfinte Dumnezeule, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte miluiește-ne pe noi.

(de trei ori, cu o metanie de fiecare dată)

Slavă Tatălui și Fiului și Sfântului Duh. Și acum și pururea și în vecii vecilor. Amin.

Preasfântă Treime, miluiește-ne pe noi. Doamne, curățește păcatele noastre. Stăpâne, iartă fărădelegile noastre. Sfinte, cercetează și vindecă neputințele noastre pentru numele Tău.

Doamne miluiește. Doamne miluiește. Doamne miluiește.

Slavă Tatălui și Fiului și Sfântului Duh. Și acum și pururea și în vecilor. Amin.

Tatăl nostru care ești în Ceruri, sfințească-se numele Tău. Vie Împărăția Ta. Facă-se voia Ta, precum în cer așa și pe pământ. Pâinea noastră cea spre ființă dă-ne-o nouă astăzi. Și ne iartă nouă greșelile noastre, precum și noi iertăm greșiților noștri, și nu ne duce pe noi în ispită, ci ne izbăvește de cel rău.

Preotul: Că a Ta este împărăția și puterea și slava, a Tatălui și a Fiului și a Sfântului Duh, acum și pururea și în vecii vecilor.

Cititorul continuă cu troparul potrivit din cele arătate mai jos; totuși, dacă rugăciunile sunt citite în taină încheiem Rugăciunea Domnească cu:

Pentru rugăciunile sfinților părinților noștri, Doamne Iisuse Hristoase, Dumnezeu nostru, miluiește-ne pe noi. Amin.

Troparul Sfântului Ioan Gură de Aur - glasul 8

Din gura ta ca o lumină de foc strălucind harul, lumea a luminat, vistieriile neiubirii de argint lumii a câștigat, înălțimea gândului smerit nouă ne-a arătat. Ci cu cuvintele Tale învățându-ne, Părinte Ioane Gură de Aur, roagă pe Cuvântul Hristos Dumnezeu, să mântuiască sufletele noastre.

Slavă Tatălui și Fiului și Sfântului Duh. Și acum și pururea și în vecilor. Amin.

Condacul - glas 5

Din cer ai primit dumnezeiescul har și cu buzele tale pe toți îi înveți să se închine unui Dumnezeu în Treime, Ioane Gură de Aur, preafericite cuvioase; după vrednicie te laudăm deci pe tine, că ești învățător, ca cel ce arăți cele dumnezeiești.

Și acum și pururea și în vecii vecilor. Amin.

Condacul pentru Născătoarea de Dumnezeu

Ceea ce ești creștinilor ocrotitoare neînfruntată și mijlocitoare stăruitoare către Făcătorul, nu trece cu vederea glasurile cele de rugăciune ale păcătoșilor, ci sârguiește, ca o bună, spre ajutorul nostru, care cu credință strigăm către tine: Grăbește spre rugăciune și te nevoiește spre mijlocire, apărând pururea Născătoare de Dumnezeu, pe cei ce cinstesc pe tine.

Doamne miluiește... *(de 12 ori)*

Ceea ce ești mai cinstită decât heruvimii și mai mărită fără de ase mănare decât serafimii, care fără stricăciune pe Dumnezeu Cuvântul l-ai născut, pe tine cea cu adevărat Născătoare de Dumnezeu te mărim.

Slavă Tatălui și Fiului și Sfântului Duh. Și acum și pururea și în vecilor. Amin.